

Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 6:42, leidžiasi 6:41.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, rugsėjo-September 27 d., 1971 m.

Kaina 15c

227

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

SOVIETU KGB GENEROLAS D. BRITANIJOJE

NEVYKSTA PLESTI GYVULININKYSTĘ

Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto eilinis plenumas Vilniuje, įvykęs š. m. rugpjūčio 31 d., buvo skirtas apsvaistinti, kaip vykdomas partijos bei vyriausybės nutarimas dėl priemonių pašarų ir gyvulininkystės produktų gamybai didinti. Sesijoje kalbėjo A. Snieckas ir visa eilė partijos bei žemės ūkio pareigūnų, su partijos sekr. R. Songaila priešaky, pripažino, kad padėtis, pašarus kaupiant, gyvulininkystę plečiant — nepakankama, tad partijai keliant rūpesčius.

Snieckus teigė, kad susidariusi didelė disproporcija tarp gyvulių skaičiaus augimo ir pašarų gamybos didėjimo, kad praėj. vasarą buvusios nepalankios gyvulių ganybos sąlygos, Snieckaus žodžiais, buvę daugiau susizavėta mėsos gamyba ir susilpnintas dėmesys pieno gamybai, pieno per mažai superkama iš gyventojų. Jis dar nurodė, kad dėl sausos vasaros atrodo esą menki bulvių pasėliai ir kt.

A. Snieckaus kalba apie pašarų padėtį pašarų bei gyvulininkystės srityse "Tiesoje" tepaskelbta po trijų dienų, rugsėjo 4 d.

Pats gi partijos CK plenumo nutarimas paskelbtas dar vėliau, rugsėjo 7 d. Nutarime pabrėžiama, kad pašarų gamybos atsilikimas trukdo toliau didinti gyvulininkystės produktų gamybą, ir įprasta tvarka, 15-je "nutarimų" (greičiau — nurodymų kolchozuose ir sovchozuose dirbantiems) išdėstyta visa tai, kas rūpi partijai bei režimui siekiant šalinti minėtus trūkumus ar atsilikimą ir ko jie laukia iš "atsilikėlių" ar "apsileidėlių". (E)

Daugiau gamina automobilių

MASKVA. — "Literaturnaja Gazeta" paskelbė apžvalgą apie automobilių gamybos padėtį Sovietų Sąjungoje. Straipsnis paskelbtas antros linijos Togliatti automobilių fabrike atidarymo proga. Čia gaminami "Fiat" automobiliai, Sovietijoje vadinami "Žiguli" vardu.

Stalino laikais automobilių galėjo turėti tik valdžia ir jos įstaigos. Chruščiovas irgi svajojo apie automobilių nuomavimą agentūras, tačiau nepitarė privačių automobilių idėjai. Tik dabartinė valdžia pradėjo gaminti daugiau automobilių.

Žurnalų straipsnyje sakoma, kad Maskvoje kiekviena savaitė parduodama 300 privačių mašinų. Kaip žinoma, Maskva turi 7 milijonus gyventojų, o automobilių privatus asmenys turi 110.000. Leningrade yra 82.000 mašinų, o Kijeve tik 19.000. Visoje Sovietų Sąjungoje privačių automobilių yra 1.5 milijonų, kada gyventojų yra 240 mil. Proporcingai daugiausia privačių mašinų yra Georgijos respublikoje.

Pernai privatiems žmonėms buvo parduota 123.000 automobilių, maždaug, trečdalis visos sovietų gamybos. Kiti skirti eksportui arba valdžios įstaigoms. Iki 1975 metų numatoma pagaminti po 750.000 automobilių kasmet.

Pagrindiniai sovietų automobilių fabrikai yra. Gorkyje, kur gaminamos "Volgos" po 100.000 kasmet. Togliatti "Žigulių" pernai pagaminta 21.500. Maskvoje pagaminta 101.500 "Moskvė" modelio, kuriuos gamina ir Iževsko fabrikas Uraluose.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Ligoninėje mirė teisininkas Hugo Black, prieš aštuonias dienas pasitraukęs iš JAV Aukščiausiojo teismo. Jis buvo 85 metų ir nuo rugpjūčio 28 d. gulėjo ligoninėje.

HONG KONGAS. — Kinų laikraštis Hong Konge rašo, kad Kinijoje vyksta premjero Chou En Lai priešų valymas. Svarbiausias jų tarpe yra ketvirtas asmuo kinų hierarchijoje Chen Potas, prieš kelis metus vadovavęs kultūrinei revoliucijai. Paskutiniu metu jo įtaka pradėjusi mažėti.

PRAGA. — Čekoslovakijos komunistų laikraštis "Rude Pravo" parąšė kaltinančią straipsnį prieš Josef Smrkovskį, buvusį artimą Dubčekio bendradarbį. Jis davė pasikalbėjimą Italijos komunistų laikraščiui, kuris kritikavo dabartinį Pragos režimą. Čekų laikraštis vadina Smrkovskį dezertyru ir šmeižiku, pridėdamas, kad dabartinė valdžia buvusi Smrkovskviui labai atleidi, tačiau už tą atleidimą nusipelnė tik Smrkovskio šmeižtu. Jis pasidavęs priešiui.

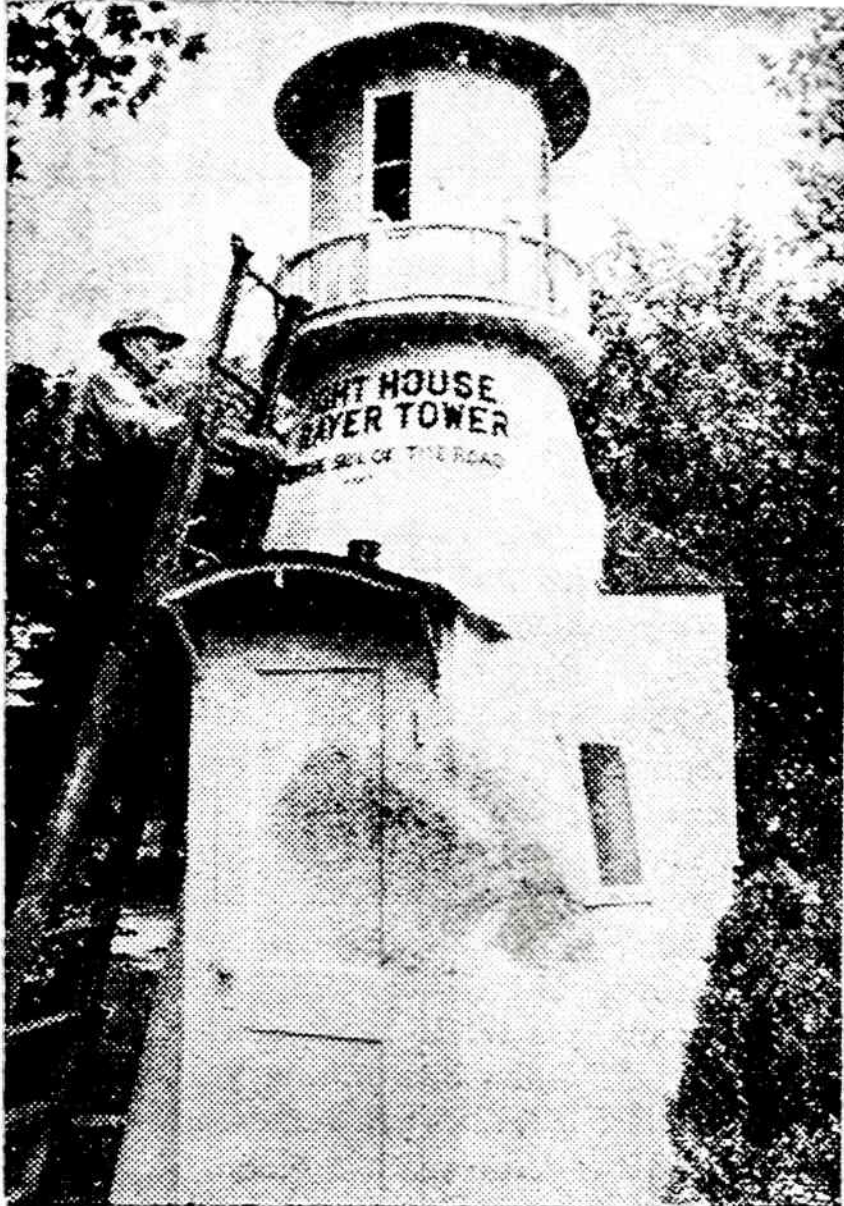
ANCHORAGE. — Japonijos imperatoriaus ir prezidentas Nixonas vakar turėjo susitikimą Aliaskoje. Prieš susitikimą Aliaskon atvyko Japonijos ambasadorius Amerikoje Nobuhiko Ushiba. Pasimatyme dalyvavo ir valstybės sekretorius Rogers.

SAIGONAS. — Artėjant P. Vietnamo prezidento rinkimams, opozicijos nariai dažniau rengia demonstracijas prieš dabartinį prezidentą Thieu, kuris, kitiems kandidatams pasitraukus, kandiduoja vienas. Jauni vietnamiečiai dažniau užpuola amerikiečius karius. Ligoninėje mirė apdegęs JAV karo laivyno puskarininkis, kurio mašina uždegė demonstrantai ir jį patį sužeidė. Vienas amerikietis buvo sužeistas Saigono gatvėse. Prieš Thieu agituoja studentai, karo veteranų grupė ir budistų vienuoliai.

Pasirašė įstatymus prieš taršą

SPRINGFIELD, Ill. — Praeitą ketvirtadienį gubernatorių Gilvie pasirašė įstatymą, kuriuo draudžiama į Michigano ežerą ir kitus Ilinojaus vandenis leisti aliejų ar kitokius teršalus. Įstatymas įpareigoja vietos valdžios įstaigas apvalyti vandenį nuo teršalų ir išlaikyti persiųti teršikams kad sumokėtų. Įstatyme teršalais vadinami "bet kokia viršum vandens plūduruojanti vaizda gadinanti, medžiaga ir kuri yra kenksminga vandens gyviams arba vandens kokybei".

Ukrainoje per metus pagaminama 84.000 mažų "Zaporozec" modelių.

Bradford, Pa., gyventojas Francis Grisham, pensininkas, netoli savo namų, prie kelio, pasistatė paveikslą matomą bokštą, kurį jis naudoja maldoms. Tai lyg jo privati koplyčia, kurią jis ir pavadino Maldų bokštu.

TITO APGYNĖ SAVO LIGSIOLINĘ, NEUTRALIĄ JUGOSLAVIJOS LINIJĄ

BELGRADAS. — Brežnevas baigė savo pasitarimus su Jugoslavijos prezidentu Tito ir užuot grįžęs į Maskvą, kaip buvo numatyta, išskrido į Vengriją ir į Bulgariją. Matyt, jis norėjo painformuoti tų šalių valdžias apie savo derybų rezultatus. Iš Belgrado pranešama, kad Brežnevas buvo atsivežęs pas Tito Kremliaus surašyto komunikato pavyzdį, kurį jis siūlė Tito pasirašyti. Šioje deklaracijoje buvo suminėti bendri Sovietų Sąjungos-Jugoslavijos politiniai siekiai, nustatyta bendra linija. Tito paaiškino Brežnevui, kad jis ir toliau ves Jugoslaviją neutraliu, jokiam pasaulio jėgų blokui neužsiangavusiu keliu.

Pagrindinis pasitarimų komunikatas dar nepaskelbtas, tačiau pasitarimų faktą konstatuoja trumpesnis komunikatas, kuriame sakoma, kad abu vadai pasikeitė opinijomis, kas buvo nudinga, abu ieškoję panašių linijų. Diplomatiniai šaltiniai Belgrade sako, kad pasikalbėjimas buvęs atviras, kietas. Brežnevas pažadėjęs remtis ateities santykių vystyme 1955 ir 1956 metų deklaracijomis, kurios žada Jugoslavijai visišką laisvę, suverenumą, lygybę ir teisę vesti savo politiką be kišimosi iš kitų valstybių pusės.

Komunikate būsiai nurodyta, kad Jugoslavija pritaria Sov. Sąjungai, jog Amerikos agresija Vietname turi baigtis, reikalaujama, kad Izraelio okupacinė kariuomenė pasitrauktų iš arabų žemių, reikalaujama, kad į Jungtines Tautas būtų priimta Kinija, Rytų Vokietija ir kad būtų sušaukta Europos saugumo konferencija.

Brežnevas pakvietė Tito, kuris Maskvoje paskutinį kartą buvo 1968 metais, atvykti vizito ir Tito pažadėjęs. Jugoslavija tačiau neatšaukė savo numatytų kariuomenės manevrų, kuriuose dalyvaus ir neseniai suorganizuotos partizaninės jugoslavų jėgos, skirtos ginti kraštą nuo žymiai stipresnės kariuomenės, negu turi Jugoslavija, puolimo. Kalbant apie Jugoslavijos santykius su Kinija, Tito pažadėjęs neužimti prieš sovietus nukreiptos linijos, nors jugoslavų santykiai su Kinija ir yra gerinami.

MASKVA. — Sovietų spauda skelbia, kad Kazachstane buvo nubausti 52 asmenys kalėjimu iki 15 metų už valstybės turto pasisavinimą. Vienoje vaizų ir daržovių įmonėje nusikaltėliai padarę valstybei žalos — 106,500 rublių.

Rūpinasi Čiurlionio paveikslų likimu

Lietuvoje paskelbtas raštas — atsišaukimas dėl reikalo gelsbėti M. K. Čiurlionio paveikslus, nuo 1969 m. eksponuotus specialiaime pastate — galerijoje Kaune. Atsišaukimą pasirašė teigia, jog kylanči grėsmė, kad Čiurlionio darbai pamažu išbluks. Jiems kenkia spalvų ir popieriaus, ant kurio jie nutapyti, kokybė. Daug kas jau nebeįsivaizduoja...

Pasiūlyta: užfiksuoti dabartinę paveikslų būklę, padarant faksimilines kopijas. Be to, būtina kai kuriuos paveikslus konservuoti ir restauruoti.

Kadangi Lietuvoje nėra nei specialistų, nei įrengimų, tai pagalbos prašoma iš Sovietų Sąjungos Kultūros ministerijos ir lietuvių meninių organizacijų. Pasiūlyta naudotis ir užsienio patyrimu.

Raštas, pirmiausia paskelbtas Maskvos savaitraštyje "Literaturnaja Gazeta", baigiamas žodžiais: "1975 metais sukaks šimtasis metų, kai gimė dailininkas. Tegų jubiliejaus išvakarių netemo baimė dėl jo paveikslų likimo". Pasirašė, šalia Čiurlionio seserų — V. Čiurlionytės Karužienės ir J. Čiurlionytės, dar — muz. E. Balsys, J. Kuzminskis, Dailininkų s-gos pirm. ir du rusai: Sovietų S-gos Mokslų Akademijos narys koresp. A. Sidorovas ir literatas F. Kozinevas. (E)

Dar viena maža enciklopedija

Vadinamosios "Mažosios tarybinės enciklopedijos" po beveik 10 metų neseniai išleistas trečiasis ir paskutinis tomas. (Verta palyginti: JAV-se, Bostone, J. Kapočiaus leistos Lietuvių Enciklopedijos per 16 metų išėjo 36 tomai — Red.).

Dabar, matyt, Maskvai leidus, jau skelbiama apie numatytą naują "lietuvišką" enciklopediją, kuri bus pavadinta — "universal" ir kurios numatyta išleisti vos aštuoni tomai, tokio dydžio, kaip lietuviška "Mažoji enciklopedija". Joje tikimasi paskelbti 70.000 straipsnių ir ją rašysią keli tūkstančiai žmonių. Pirmasis tomas pasirodys po

RUSŲ ŠNIPAS ATIDENGĖ PASLAPTIS IR PASIPRAŠĖ POLITINĖS GLOBOS

Britanija ištrėmė 105 sovietų diplomatus

LONDONAS. — Britanijos užsienio reikalų ministeris Sir Alec Douglas Home išskrido į New Yorką, kur jis nori pasimatyti su sovietų ministru Gromyko. Sovietų spaudos agentūra "Tassas" atmetė britų tvirtinimą, jog sovietų diplomatai Britanijoje šnipinėjo. Britų spauda kaltinama šnipų isterijos platinimu ir anti-sovietinių nuotaikų kiršinimu. Rusų agentūra neminėjo, kad britai ištrėmė 105 sovietų pareigūnus iš Britanijos, tik grasino, kad britų-sovietų santykiai gali pablogėti ir iš to gali turėti nemalonumų Britanija.

Italai apie Simą Kudirką

Italijos spauda plačiai atpašakojo S. Kudirkos bylą ir išryškino Simo pareikšimus, nuaidėjusius JAV bei kitų kraštų spaudoje. Svarbus italų opozicijos savaitinis žurnalas "Il Borghese" š. m. rugp. 29 d. laidoje paskyrė tris puslapius Nerin E. Gun straipsniui "Un processo" (Byla). Autorius, pradžioje atpašakojo S. Kudirkos žygį ir praėj. metų lapkričio 23 d. įvykį ties JAV krantais, toliau paskartojo Kudirkos pareikšimus Vilniuje vykusioje byloje.

Straipsnio pabaigoje autorius, priminęs, kad Europos bei kitų kraštų miestuose pastebimi užrašai gatvėse "Išlaisvinkite Angėlą Davis", kad jai buvę leista priimti lankytojus bei pasirodyti televizijoje, klausia: kodėl toks skirtingas elgesys Kudirkos atžvilgiu? Niekam nebuvo leista Kudirkos lankyti kalėjime ir niekas viešai nereikalauja Kudirką išlaisvinti... (E)

STUDENTAI UŽMIESTY

Vilniaus spauda rugsėjo mėn. rašė apie už Vilniaus centro ribų įkurtus studentus — teisininkus ir ekonomistus. Pvz., Vilniaus "Sovietiskaja Litva" rugsėjo 9 ir 10 d. pranešė, kad Vilniaus priemiesčio akademiniame miestelyje (už Antkainio) teisių ir ekonomikos Vilniaus universiteto fakultetai pradėjo veikti naujai pastatytose patalpose — pastate septynių aukštų. Susirinko apie 1.500 studentų. (E)

TIJUANA. — Kas pusė metų Meksikos vyriausybė sunaikina konfiskuotus narkotikus. Šeštadienį buvo sudegintos 4 tonos Marijuanos, 15 svarų morfino ir kokaino ir 20 milijonų sveikatai pavojingų tablečių. Sudegintų narkotikų vertė — daug milijonų dol.

— Italijoje Bardi mieste š. m. rugsėjo mėn. pradžioje vyko bažnytinės iškilmės, kuriose dalyvavo trys kardinolai: A. Samore, Rocca, Oddi ir Guatemalos arkivyskupas Casariego. Apie iškilmes plačiai rašė, rugsėjo 6-7 d. "Gazzetta di Parma", pažymėdamas, kad šalia kitų svečių (jų buvo ir iš JAV), dalyvavo ir Italijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, prel. V. Mincevičius. (E)

3-4 metų ir ji būtų baigta apie 1980 metus.

Kuo ji pasižymės? B. Kurkulis "Tiesoje" rugp. 31, paminėjo, kad nors daugiau vietos bus skirta lituanistinei medžiagai, tačiau ir... išsamiai būsianti nušviesta "broliškųjų respublikų" ir istorija ir kt. Tad — vaizdas jau aiškus. (E)

Kaip jau skelbta, Britanijoje politinės prieglaudos pasiprašė aukštasis sovietų šnipas, vienas iš 15 ar 20 svarbiausių KGB pareigūnų. Jis jau kurį laiką gyvena Britanijoje, kur jis turėjo nežymią vietą sovietų prekybos atstovybėje. Britanijoje esanti ir jo dukterė, o sūnus ir žmona, su kuria jis išsiskyręs, gyvena Sov. Sąjungoje. Pabėgęs KGB generolas esąs apie 40 m. Jis įsimylėjęs britų moterišką, kuri ir padėjusi jam pakeisti nuomonę ir perbėgti į Britaniją.

Sovietų šnipų vadas Britanijoje pradėjęs abejoti savo uždavinių prasmingumu. Jis mėgęs gerą gyvenimą, restoranus ir vakarų gyvenimo laisvę. Britanijos saugumo tarnautojai bandė jį prikaltinti likti savo vietoje ir toliau dirbti britų naudai, informuojant britų spaudą apie sovietų šnipų darbus. Tačiau generolas norėjęs laisvės ir nesutikęs būti dvigubu šnipu.

Britai įsakė išvažiuoti per dvi savaites 90-čiai sovietų diplomatu, kurių Britanija neileisianti pakeisti kitais. Be to, 15 sovietų tarnautojų, kurie šiuo metu buvo išvykę namo, nebegalės sugrįžti. Šnipų darbas lietus bendrą Prancūzijos-Britanijos supersoninį lėktuvą "Concorde". Sovietai dirbė, kad britai neįstotų į Europos rinką, jie agitavę Glasgovo darbininkus ir prisidėję prie Šiaurinės Afrikos neramumų. Sovietų šnipai dirbė kartu su kitų komunistinių valstybių diplomatais. Šnipams ypač rūpėjusios atominės inžinerijos, kompiuterių, erdvės technologijos ir raketų paslaptys.

Britanija perdavė iš KGB generolo gautas žinias Amerikai ir kitoms NATO valstybėms, kurios jomis pasinaudodamos gali išaiškinti ir sovietų šnipų veiklą savo šalyse.

Lietuviai stato Washingtono namus

Vašingtono mieste pardavus sklypą, kuriame visą šimtmetį stovėjo žinoma Hendersono pilis, naujieji savininkai, bapstistai, statys stambius gyvenamuosius namus. "The Washington Post" rugsėjo 11 d. ta proga įdėjo didelę nuotrauką, kurioje matyti bankininkai, bapstistų, miestov atstovai, dienraščių leidėjai Graham ir lietuvis inž. Sigitas Zubkus.

Jis, atstovaujantis statybos firmą "Zubkus, Zemaitis & Associates" su kitais svarstė naujos statybos planus. (E)

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje bomba sužalavo Belfasto viešbutį, žmonių aukų nebuvo. Kelioose kituose miestuose buvo paleisti šūviai ir britų kareivius, tačiau aukų nebuvo.

PRANIUI ALŠENUI 60 METŲ

Pranui Alšeniui šiandien sukanka lygiai 60 metų amžiaus. Gimė jis 1911 m. rugsėjo 27 d. Rytų Lietuvoje — Ukmergės apskr., Žemaitkiemio valsčiuje, Venravos kaime. Pradinį mokslą išėjo Vidiškiuose, vidurinį — Kaune, „Pavasario“ aukštesniojoje komercijos mokykloje (eksternu). 1933-34 m. atliko karinę prievolę pirmame gusarų pulke, kur tarnavo raštvedžiu. 1939 m. baigė Kaune Aukšt. policijos mokyklos XXIII-čiąją pagrindinę laidą. Po to kelerius metus tarnavo įvairiose valdinėse įstaigose. Buvo paštininku, policijos valdininku, teismo sekretorium ir draudimo įstaigos vyr. buhalteriu.

Tai buvo Lietuvos nepriklausomybės laikais. Užplūdus Lietuvai bolševikams, Alšenas kurį laiką slapstėsi. Naciams Lietuvą užėmus, už pagrindinės spaudos platinimą jis buvo gestapo sumintas ir įkaltintas Kauno sunkiųjų darbų kalejime. Vėliau jam teko sunkiai dirbti (dažnai po dvyliką valandų per dieną) viename parcelano fabrike Vokietijoje. Iš tos vergijos jis išlaisvino amerikiečių armija.

Tai tik keli bruožai iš sukaustuvininko gyvenimo, — gyvenimo, išmarginto įvairiais nuotykiškais ir nutikimais. Kalbant apie sukaustuvininką, tenka ypatingai pabrėžti vieną dalyką: tai jo nepaprastą kruopštumą, energiją ir darbštumą kaip spaudos žmogaus, laikraštininko.

Spaudoje reikšė Pr. Alšenas pradėjo 1929 m. Bendradarbiavo „Rytų Lietuvoje“, „Lietuvos Aids“, „Trimite“, „Karyje“, „Tėviškoje“, „Čikinkų Patarėjui“, „Žemaitių žemėje“ ir kt. Atsidūręs tremtyje, redagavo ir leido „Radio Bangomis“ dienos žinių biuletinį. Be to, bendradarbiavo kitoje tremtyje leidžiamoje spaudoje. Rašė reportažus, publicistinio turinio straipsnius, beletristinius dalykus ir t. t. Nesitenkindamas tremties spauda, jis dar pasiūsdavo straipsnius Anglijos „Britamijos Lietuviui“, Kanados „Nepriklausomai Lietuvai“, Urugvajaus „Laisvųjų Lietuvos“, Švedijos „Spinduliams“ bei Argentinoje ir Amerikoje išeinantiems laikraščiams.

Atvykęs į Kanadą, Pranas Alšenas dar labiau išplėtė savo spaudos darbą, ne tik bendra-

PRANYS ALŠENAS

darbiaudamas visoje eilėje lietuvių laikraščių (taip pat ir žurnalų), bet ir anglų spaudoje. Kanados ir Amerikos anglų laikraščiuose buvo išspausdinti keli jo straipsniai apie Lietuvą bei jos pavergimą.

Pasak vieno laikraščio, Pranas Alšenas yra parašęs per septynis tūkstančius įvairaus turinio straipsnių ir išleides šias knygas: novelių rinkinį „Talismanas“, straipsnių rinkinį „Maži žodžiai apie didelius dalykus“, humoro knygą „Tūkstantis šypsmų“ ir Maž. Lietuvos patriarcho M. Jankaus monografiją.

Ir visa tai jis pajėgė atlikti, taip sakant, atliekamuoju kasdieninio darbo laiku, nes spaudos darbas nėra jo pragyvenimo šaltinis.

Apie nepaprastą Pranio Alšeno darbštumą liudija dar ir tas faktas, kad jis, dirbdamas savo nuolatinį darbą bei tiek daug

rašydamas, surado laiko tobulinti, mokyti. Gyvendamas Kanadoje (Toronte), per penkerius metus neakivaizdinio būdu 1967 m. jis baigė Chicago Pedagoginį Lituanistikos Institutą.

Pr. Alšenas save laiko katalikiškos orientacijos žmogumi. Pasižymi jis dideliu tolerantiškumu. O apie tai galima spręsti iš to, kad jis sugeba sugyventi su įvairių pažiūrų žmonėmis ir bendradarbiauti įvairių srovių laikraščiuose, išėjus, žinoma, raudonųjų spaudą.

Pranas Alšenas jau kelinti metai yra Naujienų bendradarbis. Jo straipsniai, apsakymėliai ir vertimai dažnai pasirodo dienraštyje. Tad jo 60 metų amžiaus sukaustytis proga Naujienos linki jam geriausios sėkmės. Linki jam dar ilgai, ilgai su jam įprastu ryžtu, kruopštumu ir pasišventimu dirbti lietuvių spaudai.

Kokią tikybą dabar propaguoja Sovietų Rusijos komunistai?

I tokį klausimą kai kas gali lengvai atsakyti pasakydami: juk komunistai jokios tikybės nepripažįsta. Visuose mūsų laikraščiuose kartas nuo karto būna nurodymų apie mūsų žmonių Lietuvoje padėtį tikybiniais atžvilgiais, kad jiems nėra lengva visokiais atvejais nueiti į savo bažnyčią ir tenai pasimelsti; o visokiose mokyklose mokiniams stengiasi daryti įtikinimus apie bedievybės buvimą, o patiems mokytojams nurodo ateistinio auklėjimo uždavinius, kurie esą glaudžiai susiję su komunistinio kūrimu. Tą bedievybę jie dabar vadina „ateizmu“, kuriuo yra neigiamas Dievo buvimas. Vietoj žodžio „tikyba“ dar vartojamas kitas žodis „religija“, kuris yra paimtas iš kitų svetimųjų kalbų.

Senų senovėje, kai dar nebuvo gimusio Kristaus, įvairiose žemės planetose vietose žmonės turėjo papročius ką nors garbinti, kitaip dar sakant — dievinti, ir buvo visur susidariusios tam tikros apeigos ir buvo garbinami visokeriopie dievai. Vienur kitur tada buvo pasireiškęs garbinimas vieno vyriausio Dievo, o kitose vietose žmonės buvo įsitikinę, kad vadinamųjų dievų yra nemažas skaičius. Dažnai tais žiliosios senovės laikais pas žmones susidarydavo tokie teiginiai, kurie buvo laikomi negiginama tiesa. Kas tokios tiesos nepripažindavo, tad tokie netikintieji tapdavo priešiniais, ir dažnai iškildavo karas tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų. Bet tais laikais dar nebuvo šaunamųjų ginklų, nebuvo jokių sprogmėnų, ir tuose karuose buvo vartojami kaip ginklai visokie durtuvai, visokios sunkios lazdos ir dar visokie akmenys. Taigi tarp įvairių tikinčiųjų susidarydavo nesantaikos.

Dabartiniais laikais Sovietų Rusijos komunistai nors ir vadinami netikinčiais žmonėmis, bet jie vis dėlto turi savo suformuotą tikybą, kurią galima pavadinti ateistų tikyba. Ir vi-

si tie žmonės, kurie pasireiškia ateistais, yra vyriausybės labiau globojami. Sovietų Rusijos iškiliųjų komunistai yra sudarę iš Markso ir Lenino raštų visokias dogmas, kurias stengiasi plėsti žmonėse. Ir tos visokios jų sudarytos dogmos (teiginiai) yra skleidžiamos mokiniam įvairiose mokyklose. Vadinamojoje Raudonojoje Aikštėje (Mas-kvoj) daug kas aplanko mauzoliejų, kur yra palaidotos Leninas. Tenai dieną ir naktį budi tam tikri sargybiniai prie Lenino kapo. Atėję prie Lenino kapo lankytojai suteikia tam tikrą pagarbą ateistų tikybai; jie visada parodo savo gilų nusiteikimą ateistinei tikybai. Taigi visi tokie reiškiniai patvirtina, kad komunistų valdovų tarpe yra įsigalėjusi tikyba į bedievybę, kurią kitaip dar galima pavadinti ateistine tikyba.

Kai Rusijos imperijoje dar nebuvo įsigalėjęs komunistas, o dar buvo vadinamoji caro valdžia, tad tais laikais buvo duodama pirmenybė vadinamajai pravoslavų tikybai (stačiatikių tikybai), kaip kad dabar — ateistų tikybai. Nors kitos tikybės (katalikų, evangelikų ir t. t.) nebuvo spaudžiamos, bet, pavyzdžiui, žydų tikyba buvo šiek tiek prislegta. Pačioje Lietuvoje žydai nebuvo slegiami; bet jei kuris žydas pasirodavo išvykti į kokią nors Rusijos vietą ir užsiimti kokių nors verslu, tad turėdavo priimti pravoslavų tikybą. Man viena kartą Maskvoje 1916 metais teko pripažinti susitikti su pažįstamu žydu iš Marijampolės; ir tas mano pažįstamas prekybininkas žydas man prisipažino, kad buvo aplinkybių priverstas priimti pravoslavų tikybą, kad galėtų laisvai verstis savo mėgiama prekyba; bet jis vis dėlto slapta pasisakė, kad pripažįsta savo senąją tikybą, ir viską tatau padaręs apgaules būdu, kad galėtų save išgelbėti iš sunkios padėties. Panašiai ir dabar Sovietų Rusijos imperijoje kai kas apsi-

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALĖJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteilium \$8.00 asmeniui.

Sokiams gros George Joniko orkestras.

Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.

Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiam

NAUJIENŲ BANKETE

KANADOS ŽINIOS

Dėl nakvynių atvažilavusiems
į Kanados Lietuvius
Septynioliktąją Dieną

St. Catharines yra turistinis miestas. Vasaros metu masės keliautojų iš visos Kanados, Jungtinių Valstijų ir Europos kraštų atvyksta pamatyti garšiojo Niagaros krioklio. Toli gražu ne visi turistai randa sau nakvynės vietas Niagara Falls mieste. Dalis keliautojų nakties poilsui sustoja St. Catharines mieste, kurs nuo Niagara Falls laikraščiuose, išėjus, žinoma, raudonųjų spaudą.

Nuo spalio 1 dienos St. Catharines sumažina kainas, tad į 17-ąją Kanados Lietuvius Dieną atvykusieji svečiai galės sustoti arčiausiai šventės vietos esančiuose hoteluose ir moteliuose. Rekomenduojame: Maywood motel, 87 Meadowale Drive, tel. 934-2531-2 ir Henley Hotel

meta ateistine skraiste, kad galėtų tokiu būdu apsaugoti savo kailį nuo kokių nors priespaudų.

A. Kelmūtis

& Motel, prie Ontario st. ir Quebec Highway, tel. 934-3344. Šioms vietoms yra įteiktas, svečių patogumui išleistas specialus informacinis leidinys apie 17-ąją Lietuvius Dieną.

Apie susipažinimo vakarą.

Taip pat norime painformuoti svečius apie būsimą susipažinimo vakarą, kurs įvyks šeštadienio vakarą spalio 9 d. nuo 6 valandos adresu 370 Ontario gatvė.

Didžiosios salės yra sunku išnuomoti taip, kad rengėjai patys galėtų savo svečius aprūpinti ypač gėrimais. Dažniausiai esti, kad tokių salių savininkai pasilaiko sau privilegiją svečius aprūpinti valgiais ir gėrimais ir iš svečių ima labai aukštą kainą.

Siemiet per Lietuvius Dienos susipažinimo vakarą valgiais ir gėrimais svečius aprūpins patys rengėjai žemomis kainomis. Be to salės savininkas rengėjus įsėjo, kad į salę nepatektų neregistruoto skysto gėrimo.

Dėl visų informacijų prašome rašyti arba skambinti: K. Jusevičius, 54 Ghent St. 934-

Baltijos jūra
visa užteršta

Naftos teršalų rado iki
112 metrų gilumoje

Dpa praneša, kad Stockholme tris dienas trukusiame sovietų ir švedų Baltijos jūros reikalais simpoziume sovietiniai mokslininkai rugsėjo 8 d. pranešė, kad ši jūra per daugiau kaip 100 metrų yra užteršta aliejais. Visu Baltijos plotu rasta jūros paviršiuje nuo 0.3 iki vieno miligramo aliejaus kiekviename litre vandens. Net 112 metrų gelmėje rasta dar aliejaus koncentracijos iki 0.3 miligramų litre vandens.

Stockholmo konferencija skaičiavo į žangą į didelę prie Baltijos prieinančių valstybių konferenciją, kurioje būtų tariamasi kaip gelbėti jūrą nuo vis labiau didėjančio užteršimo.

3433, arba V. Žemaitienė, 5 Bishop st., tel. 935-9060.

Informacija

SKAITYK "NAUJIENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
REISINGIAUSIAS ŽINIAS

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrau-tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bes apdraudę ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviški KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbą.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikų, socialistinių, laisvamiškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir paštu:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai atvairai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poetija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir kryptavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėdugnių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI. NUKES, 34 psl. su 8 apsakymeliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUME DAUME, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsaką jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno virselis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydūno Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS. PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai: Eilėuotai padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuvių ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir myleti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Aunt Sarah, I love you.

Remember my 10th birthday, when you gave me that funny piece of green paper and everybody made such a fuss over it. (Except me.) Frankly, it was a pretty disappointing present for a kid. I couldn't eat it, couldn't play with it, couldn't wear it — and Mom took it away from me practically the minute I got it.

And every birthday after that (and Christmas, too), you gave me another one of those Bonds, you called them. I thought you were pretty gooney.

At least, I never had to guess what I was going to get from good old reliable Aunt Sarah.

And what I got was good old reliable U.S. Savings Bonds.

What I didn't realize then was that you gave me a gift of security for the future. Thanks to you and those Bonds, I had extra funds for college. And they helped when I bought my first new car.

Next week, I'm giving my nephew, Harry, his first U.S. Savings Bond. I know the kid is gonna think I'm some kind of nut. But, someday...

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

NEMUNĖLI, AR TU MANE ŠAUKI?

Būna poetų, kurių kūryba labai skiriasi nuo jų pačių gyvenimo. Eet pasitiko ir taip, kad poeto gyvenimas įdomumu kur kas pralenkia jo kūrinius. Toks buvo Andrius Vištelis — įdomi bei turininga asmenybė, palikusi savitą pėdsaką lietuvių literatūros ir kultūros istorijoje. Vištelis jo gyvenimas — be galo neramus ir maištingas. Tame gyvenime fantazijos, išmonės buvo daug daugiau, negu poeto eilėse ir savitose teorijose. Tiesa, jo kūriniai, jo pažiūros turi daugybę klaidų ir tiesiog neteisingų idėjų koncepcijų, tačiau jo veikla, šiandien įvertinta kritiškai, turėjo tam tikrą įtaką XIX amžiaus lietuvių kultūrai.

Jei Andrius Vištelis būtų pats aprašęs savo gyvenimą, turėtume tikrai nuostabią knygą. Idomesnė už bet kurį romaną. Deja, jis tos knygos neparašė.

Andrius Vištelis, vadinas Višteliausku bei Višteleviškiu, savo literatūrinius kūrinius pasirašinėjo Lietuvio slaptyvardžiu.

Juozas Tumas-Vaižgantas apie Vištelį rašė: "Vargingas buvo gyvenimas ir verksmingas galas Jono Vištelio. Kankinys per visą savo amžių, ligonis pabaigoje, o per visą laiką pats vienas šovinis lenkiškoje šeimoje..."

Andrius Vištelis gimė 1837 m.

lapkričio mėn. 25 d. Karališkių ar Kluniškių kaime, netoli Zapyškio.

Vieną rudens dieną apvaikščiojau senas Zapyškio kapines, klausinėjau apie Vištelius senų kluniškių. Niekas neprisiminė, kad čia būtų tokia pavardė. Ot, už Kačerginės, už miško tai gyvenę Višteliai. Iš ten ir Vištelės nutekėjo į marčias.

Teko sėsti autobusą ir pamečius keliu važiuoti į Virbališkių kaimą. Čia jau kita šnektai: taip, kažkada gyvenę Višteliai pamiškėje, kaimo gale, vadina mojeje Luobinėje. Tik nebelikę jau tos pavardės. Ir Vištelis tai netikra pavardė, taip pravardžiavę Poderius...

1929 m. "Židinio" žurnale A. Kėblaitis pateikė pluoštą žinių ir A. Višteliausko metrikus, nurašytus iš Zapyškio parapijos knygų. Metrikuose lenkiškai rašoma, jog Andrius Višteliauskas gimęs Karališkių kaime, devintą valandą nakties. Nėra antro vardo Jonas, kurį jam įrašė J. Tumas-Vaižgantas. Kaip matyti iš metrikų, niekas iš kaimiečių tuo metu savo vaikų dviem vardais nekrikštydavo.

Ta kaimo dalis, kur gyveno Višteliauska, buvo vadinama Luobine — ten stovėjo luobiais dengtos smuklės. Luobinė įėjo į

"Cinemobile" yra specialus autobusas, kuris vežioja filmavimui reikalingus aparatus ir visą medžiagą.

kaimo dalį, kurią vadino Karališkiu. Dabar visas kaimas vadinamas Virbališkių vardu.

Luobinėje, Jokūbo Obeleniaus lauke, Andriejaus tėvas Mykolas turėjęs trobelę. Gal valdė ir kiek daržo, nes metrikų aktuose jis tituluojamas tai grytelininku, tai daržininku. Tėvas taip pat mokėjęs žiesti puodus.

Andriaus motina buvusi ne Apanavičiūtė, kaip mini J. Tumas, bet Marija Starkevičiūtė — iš anapus Nemuno, nuo Vilkišios ar Čekiškės. Višteliauska išsilaikė šešių vaikų, iš kurių, be Andriaus, ilgesnį amžių nugyveno tik brolis Martynas. Brolis eidavo tarnauti pas apylinkės ūkininkus, vėliau kaimpininkavo. Gyveno tai Dievogalos, tai Gaižėnų kaimuose, vis aplink Zapyškį. Pagaliau įsigijo mažą ūkėlį Kluniškiuose. Gal todėl Andriaus Vištelio biografai laikė šį kaimą poeto gimtine.

Luobinėje Višteliauska gyveno labai skurdžiai, ir mažam Andriui teko net elgetauti. Bėgiojo jis panemunais, klausėsi upės bangavimo ir liaudies dainų, kurias traukdavo šaukšni vyrai sielininkai. Pavasariais dešimties upelių nuo kalvų gurgėjo į Nemuną, jis pats iškilmingai laužė ledus ir, apsemęs lankas, nešė viską į tolius. Pakrantėse pirmosios baltai pasirodavo ievos, paukščių koncertai testavosi išties parą. Visi tai neramioje valko sieloje paliko neįsivildomus įspūdžius.

Op! Op! Kas ten? Nemunėli, ar tu mane šauki?...

Paaugęs, bastydamasis po žmones ir po klebonijas, Andrius anksti pramoko rašto. Zapyškio vargonininkas Simonas Mockevičius, pamatęs jo gabumus, apsiėmė paruošti kunigų seminariją. Tais laikais, stojant į kunigų seminariją, nereikėjo mokslo baigimo pažymėjimo.

Netrukus jaunuolis turėjo keliauti į Seinus, kuniguosna eiti, tačiau trūko pinigų. Norėdamas jų įsigyti, Andrius pavagė iš bažnyčios auksinę taurę. Kaimiečių sulauktytas ant arklio su taurė rankoje, jis bando išsimeluoti, girdi, į kitą parapiją esą liepta nunešti. Bet taurę atėmė, nepalikto nei garbės, nei pinigų.

Sis atsitikimas ilgą laiką buvo zapyškėčiuose gyvas. Tačiau tai suardė būsimam poetui kelią į klierikus, aprūpintą gyvenimą. Peržengęs savo dvidešimtmetį, A. Vištelis bastosi po Siduvą. Jis pėsčias apėjo plačias gimtines apylinkes, gražių lietuvių prisijūrėjo, daug sūraus prakaito prie lauko darbų pralėjo.

Prasidėjus 1863 metų sukilimui, poetas stovėjo į sukilėlių gretas ir narsiai kausi Kazlų Rūdos miškuose. Apie savo kovas prieš carizmą A. Vištelis niekur nerašė, todėl liko neišskaidytas, kur jis buvo sužeistas bei subadytas

kaip rėtis, nes pats minėjęs trisdešimt tris žaizdas. Be to, liko nežinoma, kas jį globojo ir slėpė. Tik po viso to liko pritraukti vienos rankos pirštai.

Sukilimui pralaimėjus, A. Vištelis buvo priverstas palikti gimtąjį kraštą, bėgti į užsienį. Per Prancūziją nusibastė į Italiją. Ten stovėjo į Garibaldi pulkus, kovojo už italų laisvę. Patekęs į nelaisvę, rašė laiške broliui Martynui, kad kariavęs prieš viso pasaulio galvą — Popiežių Pijų IX.

Kur bebūdamas, A. Vištelis ilgėjęs gimtinės, sielosio dėl jos reikalų, liko tikras patriotas. Apie save jis rašė:

"Aš gaivinu lietuvių dvasią, pradedant nuo mažens, t. y. jau apie 40 metų. Kibirkštėlės tos meilės gavau iš a. a. savo tėvų, šalimi iš nepažįstamo keleivio, daugiausia gėsi gavau savo tautos dvasia po 1864 m., atvažiaujęs į Paryžių. Ten lenkai mane buvo beužrašę lenku, aš priešinau: sakiau esąs lietuvis, ne lenkas. Vienas grovas prisipyręs bent 20 kartų vis klausė, begu tik aš ne lenkas. Aš atsakydavau — ne, ir jį patį paklausiau, begu tik jis ne lietuvis. Atsakė — ne. Aš patvirtinau, jog, būdamas lietuvis, negaliu būti lenkas".

Norėdamas būti arčiau Lietuvos, karys ir poetas vėl per Prancūziją atkeliauja į Poznanę, kuri tuo metu priklausė Vokietijai. Čia įsikūrė ilgesnį laiką, net baigė šešias gimnazijos klases.

Gyvendamas Poznanėje, pasidirbino bajorystės dokumentus. Višteliausko pavarde, žinoma, ne iš gero gyvenimo griebėsi jis įrodyti savo tariamą kilmingumą, o reikalo vertiamas. Mat, norėjo gauti urėdą vietą pas grafą Zultauską Erenyčioje, ties Jerošinu. Buvo dar ir kita priežastis: A. Vištelis įsimylėjo Obornikų teismo sekretoriaus dukterį Mariją. O kas leis lenkai mokytąją už paprasto bastūno — be vardo, be kilmės ir be pinigų?...

Vėdęs poetas kiek pastoviau įsikūrė, dirbo ūkio darbus, rašė eiles, augino vaikus. Tačiau šeimoje nesijautė laimingas. Ypač daug kivirčių kildavo su žmona dėl vaikų auklėjimo. Mat, vyras norėjo vaikus išauginti lietuviškai, o žmona — lenkais.

A. Vištelis laikėsi savotišką pažiūrą ir išpažino senovės lietuvių pagonišką tikėjimą. Prie savo sodybos, ant kalnelio, tarp pušų, turėjo įsirengęs šventyklą su aukuru. Prie šventyklos augantis didžiulis senas beržas jo buvo laikomas šventu, neliečiamu. Pats poetas neįėjo į ligus plaukus, juodą didelę barzdą ir vaikščiojo tarytum koks apaštalas ar pranašas.

Tur būt, ši pagonybė buvo jo širdžiai artimesnė už bažnyčią, glaudžiau jį siejo su tėviške, su jaunyste, palikta prie Nemuno. Kankinamas tėvynės ilgesio, poetas dainavo, klausinėjo:

Op! Op! Kas ten?... Nemunėli! Ar tu mane šauki?...

Ar tik tyk vandenėli Pliuskėdams sau plauki?

Ar tu mano dvasios girdi Graudulngą raudą Ir jauti, kaip skaudžiai širdį Krūtinei man skauda...

Tuo metu lietuvių ir lenkų literatūroje vyravo romantizmas, savo sukurin įtraukęs ir A. Vištelis. Savo eilėse jis aukštino Lietuvos praeitį, žavėjosi lietuvių senovę apdainuojančiais lenku

poetais. Išvertė J. Kraševskio poemą "Vitolio rauda". 1881 metais išspausdinęs poemą savo lešomis, kurių, matyt, pridėjo ir Kraševskis, turėjo daug nuostolių. Jonui Šliūpiui skundėsi, kad jo vertimas sunkiai perkamas, išleides 600 markių, sugrįžusios tik 275...

J. Kraševskis, kalbėdamasis su Višteliu, pataręs lietuviams leisti savo laikraštį, nors spauda ir uždrausta. Poetas užsikrėtė šia mintimi ir tapo vienu iš "Aušros" organizatorių bei leidėjų.

Paplitusi nuomonė, kad "Aušrą" kūrė ir redagavo tik vienas Jonas Basanavičius. Tačiau net pats Easanavičius pripažino, kad "Pragoj dar esant, pradžioje 1883, susitariau su Višteliu ir J. Mikšiu išleisti, po mano rėdymu, literatišką laikraštį, kuriam vardą "Aušros" suteikiau; tikslas jo — lietuvių pabudinti iš miego". Ir toliau: "Toku būdu, man su Vištelium, kaip po literatams, su J. Mikšiu, apsiėmusiu spausdinimą bei platinimą laikraščio prižiūrėti, susitelkus, teko mums trims prie lopio gėmancios "Aušros" stovėti". J. Basanavičius, išleides pirmą "Aušros" numerį savo vardu, daug nuopelnų sau pasiskyrė. Dėl to A. Vištelis, skyręs "Aušrai" žymią dalį savo turto, buvo užpykęs ant J. Basanavičiaus. Jis "Aušroje" spausdino savo eilėraščius ir buvo vienas ryškiausių jos poetų. Eilėraščiuose apdainavo Lietuvą, jos grožį, aukštino lietuvių kalbą:

O brangi lietuviškoji šventa kalba prigimtoji! Už žemčiungus tu brangesnė ir už viską meilingesnė...

Ilgą ir skaudų jam buvo gyventi svetimoje aplinkoje, atskirtam nuo tėviškos, negirdint gimtosios kalbos.

Jeigu nebūtų senųjų lietuviškų knygų, nebūtų ir naujųjų!

Prof. Vaelevo Biržiško "Senųjų lietuviškų knygų istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Be to, A. Vištelis neturėjo pa-so ir nuo nemalonių gynėsi žmona, Vokietijos piliete. Sirgo nervais, visus užėinančius pas jį įtarinėjo šnipinėjimu.

Ypač poetą paveikė jo garbinamo seno beržo mirtis. Beržas buvo didžiausias visoje kuni-gaiktijoje ir nulūžo tykų metų, lyg dalgium pakirstas.

"Negeras tai ženklas. Dievai nori man ką tuo apreikšti, o aš nesuprantu nieko", — rašė Vištelis apie tai "Lietuviškajam balsui". Mirė jo mylimoji dukrelė. Poetas nebesuranda sau vietos, norėtų lėkti į kraštą svieto. Kęsdamas asmenines nelaimes ir nesėkmes, jis nenustojė rūpinęsis savo tautos reikalais.

Gal būtų Vištelis ir pragyvenęs amžių prie Poznanės, tačiau, Bismarkui valant Vokietiją nuo revoliucionierių, gavo jis įsakymą išsikraustyti į kitą šalį. Tuo metu, nelaiku gimdžiusi Romutį Joną Andrių — "trivardį nabagėlį", — susirgo jo žmona. Dėl to išstremtis Vištelio šeimai buvo atidėta iki 1886 m. balandžio 1 d.

Pats A. Vištelis, ieškodamas išieities, buvo atvykęs į Mažąją Lietuvą, lankėsi Smalininkuose, Tilžėje, Karaliaučiuje. Lyg pašautas ir persekiojamas paukštis jis veržėsi į gimtinę. Visur teiravosi apie padėtį Rusijoje ir suprato, jog vietos jam ten nėra. Sugrįžęs į caro valdomą Lietuvą, jam, senam maištininkui, grėsė išstremtis Sibirą. Šen ten puldinėdamas, rinko žinias, kur pasaulyje geriau apsigyventi.

Krokuvos profesorius Jelskis jam piršo Peru, inkų žemę. Į Šiaurės Ameriką Vištelio netraukė sunki anglų kalba, o ispanišką, jo nuomone, geriau pritin-ka prie lietuviškos, negu lotyniškios.

Pasirūpęs keliauti į Pietų Ameriką ir nujausdamas, kad jau nebeteiks pamatyti Lietuvos, poetas prašo brolio Martyno atsiųsti jam gimtinės žemės bent kars-tui svetimoje šalyje užberti...

Ruošdamasis į kelionę, rašė: "Jau mano kaulėlių nebeapma-šiu Lietuvon. Ale ką darysi? No-

Op! Op! Kas ten? Nemunėli, Ar tu mane šauki?...

Ši daina iki šiol dainuojama Nemuno pakrantėse. (iš Nemunos)

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaelevo Biržiško "Senųjų lietuviškų knygų istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

riu nors vaikams valnastį rasti, kad padonais nepastotų baisingo neprieteliaus".

Jonas Šliūpas, svečiuodamasis pas Vištelį Erenyčioje, sakėsi matęs didoką rankraštį revoliucinių dainų, rašytų lietuviškai ir lenkiškai, bet nedrįsęs duoti spaudai. Nors, pasak Šliūpo, tos dainos galėjusios sudrebinti žmonių širdis.

1886 metais Vištelis iš Lisabonos laivą išplaukė į Braziliją. Svajojo įvairiais būdais praturtėti: gal gausias žemės plotą ar mažičius paukštėlius, kolibierius, gaudysius ir prekiausius. Tačiau svajonės ir liko svajonėmis...

Brazilijoje mirė du paskutiniai poeto vaikai. Jis su žmona persikėlė į Argentiją. Ten susižavėjo pigiomis žemėmis upės slėnyje, pirkė jas už paskutines santaupas. Bet pasirodė, kad tas žemės užlieja upė ir nieko doro ten neauga.

Poeto nervai vis labiau kriko, pats darėsi grubus bei priekabus, o varginga senatvė lenkė prie žemės.

Neteikę pinigų, Višteliai įsitaikė mažą siuvyklą, pasisamdė keletą darbininkų. Vištelio žmona Marija irgi mokėjo siūti. Tačiau senas poetas ėmė įtarinėti žmoną neįtikimybė. Griebęs šautuvą, norėjo ją nušauti. Iškvietė policiją visą parą vargo, kol poeta suėmė. Išvežė į beprotnamį, iš kur Vištelis dar ilgą laiką rašė laiškus, bet žmonos nepripisleidė.

Ten poetas 1912 metais ir mirė, baigęs savo sunkų ir sudėtingą gyvenimą svetimoje žemėje, toli nuo savo apdainuoto Nemunėlio.

Op! Op! Kas ten? Nemunėli, Ar tu mane šauki?...

Ši daina iki šiol dainuojama Nemuno pakrantėse. (iš Nemunos)

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UNIVERSAL

GEROS DOVANOS

šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su dideliomis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00

Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order.

NAUJENOS,
1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intrvju duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautoji ir tiltu statytoja su sovietais sukleitę mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių eilęsys tragiškose dieneose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS I LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavertę lietuvių dalia. Aprašymo būdas ir stilius priylsta geriausiems garšiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūnt Lietuva, bėgimą nuo bolševiku ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose. Druskinkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU I VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasiuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 606

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kanadoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
vienam mėnesiui	\$3.00

Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50

Naujienuose eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Išklausė, bet ir pasakė

Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininkas, Adamkų ūkyje ne tik išdėstė savo pažiūras kelias Amerikos lietuvių visuomeninio gyvenimo klausimais, bet jis turėjo progos ir užgirsti vieną kitą nuomonę apie jo pasirinktus metodus lietuvių tarpusaviams santykiams tvarkyti.

PLB pirmininkas jau sutiko, kad ne visi lietuviai turėtų pritarti jo nuomonei bei įsitikinimui, bet jis pagedavo, kad kiekvienas jo nuomonės bei įsitikinimo išklautų. Konferencijos dalyviai ne tik atidžiai išklautė jo paties, bet su tuo pačiu respektu išklautė ir pirminko parinktų referentų nuomonę. Suvažiavusieji ne tik išklautė, bet vieną kitą dalyką ir pasakė. Pasakė ne tik pačiam pirmininkui, bet ir jo atvežtiems referentams.

Būtų buvę daug geriau, jeigu į spaudos ir radijo pranešėjų pasitarimą būtų atvykę lietuviškų organizacijų atsakomieji atstovai ir pasakė savo nuomonę. Vieniems buvo toli, o kiti buvo "užimti svarbesniais reikalais", todėl oficialus žodžio, jei neskaityti PLB centro valdybos narių, pasitarime neteko užgirsti.

Kelių Amerikos Lietuvių Bendruomenės vadų nesveikai didelis įsitikinimas, kad jie daugiau žino ir todėl turi teisę didelei Amerikos lietuvių daugumai primesti savo valią atsakomųjų organizacijų veikėjams jau pradėjo tempti nervus. Pradžioje jie šmeižė ir niekino ilgus metus dirbusius vyresnio amžiaus žmones, o dabar jau su purvais maišo ir pačias organizacijas. Nėra laisva nuo tos įtampos ir aukščiausioji PLB vadovybė. Pataikaudama keliems megalomanams, ji net į konferenciją atsivežė paskaitininkus, kurie dėtė vien "gerais norais", bet ne faktais paremtus įsitikinimus ir manė, kad galės paveikti daugiau žinancius ir Amerikos lietuvių gyvenimą pažįstančius žmones. Suvažiavusieji atidžiai išklautė vadinamą intelektualų sveikam protui priešingas ir gyvenimo tikrovei neatitinkančias neribotas pretenzijas. Bet vėliau ir pasakė, kad iki šio meto Bendruomenės vadų vartojami veiklos metodai JAV LB priverdė prie liepto galo. Rimčiausias referentas, vaizduodamas JAV LB metodus pavartojo gražų, bet nevykusį palyginimą. Jam atrodė, kad trūkšmingos JAV LB ir Amerikos lietuvių daugumos nesuvispratinas yra panašūs į dviejų ožių susitikimą ant siauro liepto. Vicepirmininkas bijo, kad tie ožiai, surakinę ragus, abu nenukristų nuo liepto.

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

17

2. Jau Antroji privilegija garantavo miesto piliečiams laisvą ir nemokamą ganyklą, laisvą šienavimą ir laisvų medžių statybą ir kurui. Dabar pridėdamos vietovių nurodymas ir pareikšimas, kad piliečiai privalo klausyti komituro ar Ordino brolių nurodymų. Žvejybos teisė gerokai pakeičiama. Antroji privilegija garantavo Klaipėdos piliečiams žvejybą Mariose nuo Ventės rago iki atviros jūros. Šitas nuostatas gerokai susiaurina; dabar taip pat galima Mariose laisvai žvejoti — bet tik mažais tinklais. Kas norėtų didžiulius tinklus (kiudelių, lašišų tinklus) naudoti, turės mokesčių mokėti arba Ordino sąskaita žvejoti (die Verlegung von der Herrschaft nehmen). Tuo būdu Klaipėda, kuriai iki tol dėl jos pavojingos padėties buvo išimčių taikoma, dabar sulyginama su kitais Ordino miestais, kuriems taip pat tebuvo leidžiama mažais tinklais savo reikalams (zu des Tisches Notdurft) žvejoti. Žvejyba stambiais įrankiais tebuvo Ordino ir kelių mokesčius mokančių profesinių žvejų reikalas.

3. Trečioji privilegija reguliuoja miestėnų prekybą ir alaus bei midaus pilstymą. Kadangi prekyba Ordino kraštuose buvo išimtinai miestėnų teisė, todėl ypa-

tingo prekiavimo teisės deklaravimo nebuvo reikalinga. Tik miestų (ne krašto) piliečiai turėjo teisę prekių pirkti ir jas urmu arba smulkiai parduoti. Visa prekyba turėjo miestuose vykti. Prekių pardavimas krašte nebuvo leidžiamas. Ūkininkai negalėjo savo gaminių keliaujantiems pirklams parduoti, bet privalėjo juos į miestą pristatyti ir turgaus aikštėje viešai išdėlioti ir tik ten parduoti.

Trečioji privilegija aiškiai pasako, kad pilies komitūras turi pirkimo pirmenybės teisę (Vorkaufrecht). Tik jam atsisakius pirkti, prekių savininkas galėjo jas kitiems interesantams perleisti. Kuriam reikalui buvo toks potvarkis paskelbtas? Ordino žydėjimo laikais patis Ordinas užsiėmė prekyba. Jo finansų ministrai (Schäffer) į užsienį pardavė ne tik paties Ordino dvaruose užaugintus grūdus, bet eksportavo ir iš savų ūkininkų supirktus javus. Vėliau, augant miestų įtakai, Ordino konfukurencija javų eksporte jau buvo sumenkėjusi. Vienas Lübecko dokumentas (Lübsches Urkundenbuch XI, p. 347 ir ten pat raštas iš 1467 m. vasario 25 d.) teigia, kad Klaipėdos komitūras išsiuntęs prekių laivais. Bet iš visų aplinkybių reikia išvesti, kad tai nebuvo jėgai, bet žuvis ir mediena. Komitūro pirkimo pirmenybės teisė nebetarnavo Ordino urmo prekybai, bet pačios pilies aprūpinimo reikalams.

Atskira prekybos šaka buvo alaus vartymas ir pilstymas. Juo užsiimti buvo teisėti visi Ordino miestų piliečiai. Šalia jų, šita teisė priklausė ir krašto karčiamams.

A. VILAINIS SIDLAUSKAS

UŽ TAUTĄ, KARALIŲ IR LAISVĘ...

(Po pokalbio su B. R. Pietkičium, Crane Savings and Loan bendrovės prezidentu)

(Tęsinys)

KLEBONO JOKŪBO KLAPATOVSKIO ŽYGIAI

Būdingai Rietavo praeičiai nušviesti daug gali padėti bažnyčios ilgus šimtmečius išsilaukęs archyvas. Metrikų knygos pradėtos vesti šešiolikto šimtmečio pradžioje. Čia jau pačioje septyniolikto šimtmečio pradžioje buvo klebono Jokūbas Klapatovskis. Atrodo, lyg ir jo pavardė buvo kilusi iš Žemaičių, nes jo priėjusio savo kilmės slavisko žodžio klapatas. Taigi tas Jokūbas Klapatovskis 1608 metais turėjo nemažai klapatų su miesto gyventojais. To miestelio galvijai ir paukščiai padarydavo klebono laukams nemažai žalos. Kai jam nepavyko pačiam susitvarkyti su vietos gyventojais, ir nieko negelbėjo ne skundas Rietavo valdytojui Lietuvos kancleriui, Leonui Sapiegai, jis sėdėjo ir brūkšė ir išvažiavo. Ir kur? Tiesiai pas patį Lietuvos — Lenkijos karalių, tada rezidavusį jau, berods, Varšuvoje. Toks kelio gabalas arkliams klebonui Jokūbui Klapatovskui atrodė nedidelis ir menkas klapatas. Tegu jau turi klapatų dėl jam daromos miestėnų žalos ir pats karalius su Lietuvos kancleriu Leonu Sapiega.

Ir, žinoma, ta jo kelionė į Varšuvą padėjo. Po didelių pastangų jis bylą laimėjo jam priimtiniu būdu. Buvo prieita prie susitaikymo, tarpininkau-

Tokio pavojaus nėra. Vienas ožys ne tik ant liepto, bet ir prie liepto nepriartėjo. Jeigu spaudos ir radijo pranešėjų konferenciją skaityti tuo lieptu, ant kurio keliamas viešumas atsiradęs konfliktas ir dėstomi argumentai, tai JAV LB atstovai ant to liepto neužlipo, savo argumentų Amerikos lietuviams jie neišdėstė. Jie žinojo, kad laisva Amerikos lietuvių spauda būtų ne tik paskelbusi, bet ir pasvėrusi jų argumentus tokiom pretenzijom į vadovybę. Jie yra nepaprastai triukšmingi uždaroje konferencijoje, bet neturi drąsos atvažiuoti į Tabor farmą, užlipti "ant liepto" ir išdėstyti savo pretenzijas.

Nutrūkus pasitarimams "vadovybei perimti", jie patys užsičiaupė. Jie neturėjo drąsos viešai savo pretenzijų išdėstyti. Kalbė jie pradėjo verstį ilgus metus nuoširdžiai dirbusiam ir nieku dėtam vicepirmininkui. Jie patys užsikirto kelią ne tik tai į Amerikos lietuvių vadovybę, bet į pasitarimus "vadovybei perimti". Amerikos lietuvių nuoširdžiai rūpinosi gimtojo krašto laisvės reikalais iki šio meto, atrodo, kad jie pajęgs tai daryti ir ateityje. Tai darys be didesės pretenzijas turinčių vadų.

jant pačiam Lietuvos kancleriui. Gavęs sutikimą iš Žemaičių vyskupo M. Giedraitio, kancleris susitarė su klebonu Jokūbu Klapatovskiu dėl kelių žemių plotų sukeitimo. Taip bažnyčiai priklausęs Labardžių kaimas su 24 valakais dirbamos žemės ir 27 valakais miško buvo sukeistas su Vėdučių ir Degučių kaimais, apimančiais 32 valakus. Dar pridėta iš dvaro žemių keli gabalai miško ir pievų, prieinančių prie klebono valdomo ploto. Į tos bylos aktus įtrauktas ir Zigmanto Vazos 1596 metų dovanos užrašas. Jis įtrauktas į bažnyčios dokumentinę ir kronikinę knygą. Joje apstu domėnų ir iš ankstyvesnės Rietavo praeities. Aiškėja, jog vyskupas M. Valančius savo Žemaičių vyskupystėje bus suklydęs dėl pirmosios bažnyčios pastatymo datos, nes 1606 metų data nėra tikslė.

KALVINAI

Iš to donacijos akto, atiduodant Labardžius su mišku Rietavo bažnyčiai, aiškėja, jog pirmą kartą ji buvo aprūpinta žemėmis: daržais, pievomis, esančiomis prie bažnyčios ir Jūros upės, laukais. Tad manoma, jog Rietavo pirmoji bažnyčia galėjo būti pastatyta apie 1529 metus. Nes kai protestantizmo banga užliejo Žemaičius, tai to paties Valančiaus teigimu, ir katalikų visai nebeliko, jog buvęs turtas perėjo į naujai paplitusio tikėjimo žmonių

rankas. Tėvūnas Morkus Vnuška buvo pastatęs ir Rietavo kalvinams bažnyčią, kuri, tur būt, valdė ir tas buvusias katalikų bažnyčios žemes. Istorkas Daukantas yra minėjęs, jog čia kalvinai yra turėję ne tik mokyklą, bet buvę įsteigę ir savo spaustuvę. Manoma, jog tai bus dėl spaustuvės istorinė klaida. Gal buvo tik žaidė, nes toje spaustuvėje spausdintų knygų neužlikta, o nėra ir kitų dokumentų, įrodančių to fakto tikrumą. Toliau buvusi kalvinų bažnyčia buvo kiek toliau į vakarus nuo dabartinio miesto ribų, ir dar iki mūsų laikų buvo išlikusios buvusių pamatų neryškios žymės.

YVSKUPAS GIEDRAITIS

Bet kai Žemaičiuose pradėjo apatalauti katalikybės atgavimo darbe vyskupas M. Giedraitis, tai jis pasistengė atgauti ir Varnių kaimyninėse vietovėse prarastas bažnytnines žemes. Gal būt, jis buvo pasiskyręs ir tą kleboną Klapatovskį ir gal jo pastangomis pastatyta 1606 metais Rietavo bažnyčia. Kai gal turėtų žemių atrodė klebonui ar vyskupui dar per mažą, tada buvo paprašyta karaliaus Zigmanto Vazos dar daugiau jų pridėti. Dosnus karalius jų prašymą išpildė, pridėdamas minėtą Labardžių kaimą ir dar didesnę plotą miško.

Tada karalius, duodamas naujų žemių užrašą, pridėjo ir savo sąlygas. Jis pasiliko sau teisę nominuoti Rietavo kleboną. Toliau sakoma, kad tai nominacijai parenkamas kandidatas turi mokėti gerai žinoti lietuvių kalbą. Klebonui uždedama pareiga, jog jis turi turėti ir išlaikyti vikarą ir mokytoją bakalaurą. Nusakytos ten ir jų pareigos. Ir pagrindinis uždavinys, mokyti jaunimą rašto ir bažnytinio giedojimo. Ar tos uždedamos pareigos sudarė klebonui Klapatovskui naujų klapatų, nežinia, bet jis Rietave klebonu išbuvo gana ilgai. Tai matyti iš Žemaičių vyskupijos sukausto kunigų siūnodo 1643 metais paskelbtų jų pavardžių, kurių tarpe yra ir klebono Jokūbo Klapatovskio pavardė.

METRIKŲ KNYGOS

Daug idomių ir būdingų nuotrupų galima užtikti ir nuo septynioliktame šimtmečio pradžios vesti metrikų knygų. Pirmiausia krinta į akis tai, kad su labai retomis išimtimis visos pavardės baigias galūnėmis — aitis. Net tokios pavardės, kaip Stankus, Dyglis, Jadas, Pocius,

Barzda, Dirvelė rašoma ten: Stankaitis, Dyglaitis, Jasaitis, Pocaitis, Barzdaitis, Dirvelaitis. Atrodo, lyg šeimų pavardės buvo sudaromos pridėdant žodžių šaknis prie aitis, aičiai. Užtinkama ten jau ir neberandamų toje apylinkėje gyvųjų tarpe pavardžių, kaip, pavyzdžiui: Dešimtvaikaitis, Smoguraitis. Suslaikyti, subajorinti pavardžių, kaip, pavyzdžiui: Dešimtvaikaitis, Smoguraitis. Suslaikyti, subajorinti pavardžių, kaip, pavyzdžiui: Dešimtvaikaitis, Smoguraitis. Suslaikyti, subajorinti pavardžių, kaip, pavyzdžiui: Dešimtvaikaitis, Smoguraitis.

Dar viena į akis krintanti tuose metrikuose charakteringa smulkmena, jog pavainikų juose įrašyta labai mažas skaičius. Taip perversus septynioliktame šimtmečio metrikų knygą, dvidešimtis penkerių metų laikotarpyje, teuztikta tik trys gimę pavainikai vaikai. Kalbėdami su kunigu altariai labai dėl to stebėjome. Juo labiau, kad tada vyravo įprotis vestis jau sulaukus dvidešimt penkerių metų ar daugiau amžiaus.

Prisimenu, jog kunigas altariai galvojo, jog tai daugiausia gal lėmė tos kietos baudmės už priešvedybines neatsargias nuodėmes. Pastebėjus į tokią nuodėmę ipuolusią merginą ir kaltinamą vyrą, kunigas privėrdavo juos bažnyčioje kryžiumi ištiestomis rankomis gulėti ant grindų. Ir tai baudmė vykdėti buvo parenkama diena, kada daugiausia susirenka žmonių į bažnyčią. Kita nemalioji apsprendžianti priemonė buvo tokia: jei suklupusi mergina pati pasiskųsdavo ar jos tėvai klebonui, arba dvaro administracijai ir nurodydavo, kas yra to viso kaltininkas, tokiu vyru buvo tuoje liepiama ją vesti ir padoriai auginti šeimai. Paskui vėlesniais laikais, ypač prieš Didįjį pasaulinį karą, kada ir į užjūrus plačiai buvo atsivėrusios durys, pavainikių skaičius žymiai pagausėjo. Kartais per vienerius metus daugiau įrašoma pavainikių į metrikų knygas, nei septynioliktame šimtmečio, kaip minėjau, per dvidešimt penkerius metus.

ŽINIOS APIE PARAPIJOS STOVĮ

Kitose knygose užtinkamas

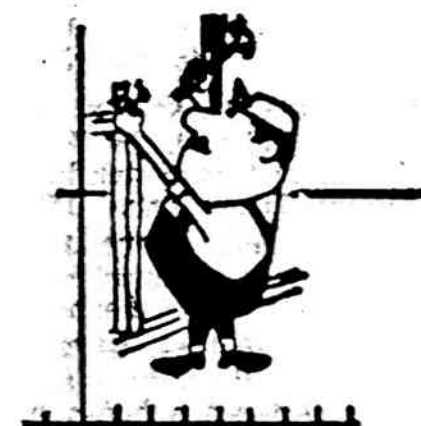
pranešimų rinkinys, vyskupui lankant parapiją ar teikiant kuriai žinias apie parapijos stovį, švietimą ir esamą parapijos klebono žinioje turta. Iš vieno tokio pranešimo 1842 metais matosi, kad tada klebonas buvo Tadas Melnickis ir kartu su Veiviržėnų filija vikarijū būta 4, o parapijiečių skaičius mieste buvo 462 ir kaimuose 6166 gyvos sielos. Klebonui dar tada priklausė 53 valakai žemės. Tebeminimi Dalgų ir Vėdučių jam priklausę kaimai. Prisimintina, jog Vėdučių kaimas žmonių tarpe buvo vadinamas kunigo soda. Taip į vadindavo dar senieji žmonės ir Nepriklausomos Lietuvos laikais, nors, žinoma, dokumentuose visur buvo rašoma Vėdučių kaimas.

KUN. KAZIMIERAS SKRODZKIS

Vyskupas Tiškevičius Rietavą paskelbė dekanato centru. Vyskupas Motiejus Valančius to dekanato dekanu buvo paskyręs rašytoją švietėją, Kulų kleboną Kazimierą Skrodzkį. Tai buvo to meto nepaprastas kunigas, vaidinęs švietimo darbe labai žymų vaidmenį. Jis buvo gimęs 1801 metais Joniškių parapijoje, šiaulių apskrityje. Baigęs Varnių kunigų seminariją, netrukus po 1831 metų dvidešimt buvo paskirtas Kulų klebonu. Čia tuoj pradėjo savo švietimo apatalavimą misiją. Apaštalo, mokė su savo broliu Aleksandru taip uoliai, kad per porą dešimtmečių neliko, galima sakyti, jo parapijoje visai beraščių. Tą patį darė ir patalęs Rietavo dekanu. Atmetus mažus vaidmenis ir jau į kapus žengiančius senius, visi buvo išmokyti skaityti ir kiek rašyti. Tada, kai rusai uždraudė lietuvių kalbą švietimą 1864 metais, Rietave jau mokojo skaityti apie keturi tūkstančiai parapijiečių.

(Bus daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Minėta privilegija nustatė, kad alaus prekiautojai turės už kiekvieną išgertą stangalą po vieną škotą mokėti. Atų varė ir pilstė kiekviena miestėnų sodyba, kiekvienai namai. Vėliau, 16 a. antroje pusėje, prasidėjo miesto luomų skirstymasis. Tuomet miestėnai susiskirstė į pirklis ir amatininkus. Amatinkai po ilgai trukusių nesupratimų, turėjo nuo alaus varymo ir pilstymo atsakyti.

Ketvirtoji privilegija

Ketvirtosios privilegijos kopija, buvusi Klaipėdos miesto archyve, buvo be datos. Bet iš jos žodžių galima išvesti, kad ją paskelbė Did. Magistras Martin Truchsess (1477 — 1489 m.), savo valdymo metuose. Ji yra paskelbta Sembritzko "Geschichte der Stadt Memel", p. 51 ir 52.

Bendrai paėmus, šita privilegija tėra trečiosios pakartojimas. Joje jokių naujų teisių neskelbiama ir esminių pakeitimų nedaroma. Tiesa, žvejybos privilegija yra kiek praplėsta: leidžiama laisvai (nemo-kamai) žvejoti jūroje, ir už mokesčių galima net stūrių (Stöhr) gaudyti. Toliau skaitome visą eilę smulkių ir patikslintų žvejybos reikalų apibūdinimų. Ir šienavimo bei ganybos teisė yra papildyta. Pasirodo, kad Ordinas buvo susirūpinęs Danės lankomis (pievomis) prie miesto. Naujas nuostatas pasako, kad šienauti lankas Ordinas turi pirmenybę; piliečiai galės lankomis tik "po Ordino dalgio" naudotis. Ordinui šienas buvo arkliams reikalingas; be to, mūsų laikų Sendvoryje (Althof) —

jis buvo įsteigęs gyvulių auginimo ūkį.

Šios privilegijos svarbiausias tikslas, rodos, buvo piniginis. Į finansinius sunkumus patekęs Ordinas statėsi įstatyminius pagrindus, kuriais pasirėmęs jis galėtų iš savo piliečių kuo daugiau mokesčių išspausti.

Kokiomis teisėmis Ordinas tvarkė senuosius Klaipėdos Srities gyventojus

Ordinas, įkėlęs koją į kokią nors Baltijos kraštų vietą, visų pirma seniesiems gyventojams ne tik atėmė visas žemes, bet ir nušalino juos nuo visokių teisių. Ordinas laikė save vieninteliu žemių savininku ir visų teisių turėtoju. Senieji gyventojai nebegalėjo gintarą rinkti, o be Ordino leidimo nei medžioti, nei žvejoti, nei medų kopti, nei šienauti, nei miško kirsti, nei grūdų malti. Visam kam reikėjo Ordino sutikimo, kurį jis dažnai už tam tikrus mokesčius išduodavo. Prastijoje kulmiškoji teisė (su mažomis išimtimis) buvo taikoma vienims vokiečiams. Prūsai buvo atskira prūsiska teisė (tvarkomi).

Mes skaitome, kad 1253 m. Kuršo vyskupas užrašė Kretingos pilį keturiems patikimiems kursiams. Bet užrašymo akte nėra pasakyta, kokia teise užrašymo aktas remiasi. Mes žinome, kad ir Pois apylinkė buvo kitiems kursiams užrašyta, bet užrašymo dokumentas yra dingęs ir todėl apie kokią nors čia pareikštą teisę negalime nieko spręsti. Mes toliau žinome, kad Ordinas netoli Klaipėdos pilies apgyvendino vitingus (jam atsidavusius autochto-

nus), bet apie jų teisę taip pat nieko nesakoma. Reikia manyti, kad Klaipėdos komitūrai valdė senuosius gyventojus savo individualine teise. Kuomet 16 a. pradžioje pietnemunikiams žemininkams patvirtamos jų nuosavybės, lietuvis teisininkas Prišmonas savo straipsnyje "Ne kuršiai, bet žemaičiai", 1933, Vairas, Nr. 1 ir 2 įrodė, kad Klaipėdos srities 8000 gyventojų daugumai tokie patvirtinimai nebebuvo reikalingi, nes jie buvo savo sodybas įsinejimo teise įgiję.

25. ORDINO REGALIJOS

Miesto privilegijos ir teisės telietė miestų gyventojus, reikiama, vienus vokiečius. Seniems vietos gyventojams jos neturėjo jokios reikšmės, nes jiems nebuvo leista gyventi miestuose. Pastarųjų ūkišką gyvenimą lietė Ordino regalijos.

Regalija yra ūkiškai naudojama valstybės teisė, nurodanti į religiją — karaliaus nuosavybės prasme, karaliaus pajamas, valstybės turtines insignijas; ji buvo vėliau Vokiečių Riterių Ordino naudojama. Kitaip tariant, regalija yra teisė, kurią valstybė sau pasiima ir ją tvarko savo nuožūra. Klaipėdos srities gyventojus labiausiai lietė gintaro, žvejybos, malūnų medžioklės, medaus kopūtinėjimo ir prekybos regalijos.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienu"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 314-8012

Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais nuo 1-3, treč.
ir sekmadieniais susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadieniais uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ketvirtadien.
ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtadien. ir sekmadieniais
nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 3-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL: pirm., antradien., trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadien.
nais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatšiepia, tai telefonai: GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

Atsiųsta paminėti

Antanas Giedrius: AISVYDO
PASAKOS, 144 psl. kaina \$3.00.
Turinys 20 lengvo turinio pasa-
kelių tokių kaip: Pasaka apie
antelę Pleputę, vištelę šnekutę
ir šunytį čiukutę; Varlė dedie-
nė; Ką patyrė antelė Narutė;
Višta, vilkė ir senelė ir tp.

Apie pasakų autorių Giedrį -
Giedraitį aplankoje pasaky-
ta: Giedriaus pasakos žanro kū-
riniai sudaro platų sąrašą: Eg-
laitė, Bauba 1917, Devynios pa-
sakos, Keturių pasakos 1920,
Trys pasakos, Gailutė. Iš moks-
lo dienų 1921, Sutimų šnekos,
Išvadavo. Šis tas vaikų teatrui
1922, Mūsų liaudies pasakos
vaikams I ir II dalis, Dainų dai-
nelės, Apsakymėliai, Miškinis
1925, Krisleliai 1929, Mažiesiems
pasiziūrėti. Šviesos rate, Raus-
vas lapas, Doriukas, Nušviesti
takai, Pašnekos, Pasakos I 1930,
Šlubys 1934, Gamtoje pasidai-
rius, Vyturėlis 1936. Tretyje
išspausdino Lekučio atsimini-
mai, Tėvelių pasakos ir Tėvų
pasakos.

Salia to Giedrius redagavo
vaikų laikraščius: Žiburėlį ir
Saulutę. Jis taip pat reikšė kaip
bendrą darbį kultūrinuose ir
pedagoginiuose žurnaluose.
Giedriaus pasaka yra meni-
ška, jautri ir daug atidengianti.

GRADINSKAS

AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE

IS IN YOUR HANDS
Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
you to help prevent
forest fires. So please follow
Smoky's ABC's: Always
hold matches till cold. Be sure
to douse all campfires,
seal the ashes, and douse
them again. Crush all
smokes dead ones.

Please! Only you can
prevent forest fires

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Kalifornijoje, Mill Valley yra namas, kuriame yra 183
langai. Jo savininkas tyčia tokį namą pastatė, surinkda-
mas įvairiausių langų, su paprastais ir spalvotais stiklais
iš gilaus pastatų.

Sprausminiai lėktuvai didžiausi oro teršikai

Eksperantas chemikas Raymond
A. Filippini savo raporte Ame-
rikos Chemijos draugijai skelbia
savo tyrinėjimų rezultatus, ku-
rie parodė, kad vienas sprausmi-
nis lėktuvas pasikeldamas ir nu-
sileisdamas aerodrome paleidžia
tik daug nuodingųjų dujų kiek
2,500 automobilių paleidžia per
visą dieną. Inž. Filippini tvir-
tina, kad per tris didžiulius
New Yorko aerodromus metų bė-
gyje oran paleidžiama po 10,000
tonų anglinio oksidų ir kitokių
sveikatai žalingų dujų.

CICERO

Rugsėjo 20 d. mirė Julius
Zaura, ilgametis vietos gyven-
tojas, rimto būdo vyras. Nors
čia gimęs, vienok gražiai kalbė-
jo savo tėvų gimtą kalbą ir da-
lyvavo su lietuviais. Netikėtai
sušlubavo širdis ir užgeso gyvy-
bė amžinai. Buvo pašarvotas
Petkaus koplyčioje, susilaukę
gausiai lankytojų, nes buvo pla-
ti jo giminė ir daug turėjo pa-
žįstamų kitataučių. Po pamaldų
ilga eilė automobilių — per 40
tvarkingai nuvažiojo į Lietuvį
Sv. Kazimiero kapines, čia ko-
plyčioj klebonas Stankevičius
gražiai atliko apeigas ir laidotu-
vių direktorius A. Petkus visus
užprašė pietų Gold Coast vai-
gyklon.

Apie Zaurų šeimą reikėtų
daug daug kas sakyti, bet palie-
ku kitiems, kurie geriau ir su-
maniau gali išdėstyti jų praeitį
ir kaip sena motinėle netikėtai
laidojo savo sūnų. Liūdna ir
graudu. Buvo gausiai gražių gė-
lių ir šventų mišių.
Mielas Juliau, išsėkis ramiai
prie savųjų. Anksčiau ar vėliau
ir mes ten atsigulsime, nes iš-
pikimo nėra ir nebus. Tai tvar-
kingas patvarkymas.

K. P. Deveikis

Po trijų mėnesių pertraukos,

spalio mėnesio 1 d. pirmas penk-
tadienis — bus Raudonos Ro-
žės klubo narių susirinkimas
7:30 val. vak. Liberty svetainė-
je. Nariai, vyrai, būkite savo
pareigose.

Kareivių Draugystės nariai
visi laukia susirinkimo ir pasi-
dalinimo turto, kurio graži su-
ma yra sudėta senųjų kareivių.
Plinta įvairių pranešimų ir
keršto. Tas tai netvarkoje. Kaip
jau esu sakęs, turėkite kantry-
vės — viskas bus sutvarkyta.
D.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE DAUG LIETUVIŲ STUDENTŲ ADELAIDEJE

Mūsų Pastogė rašo, kad studen-
tės Marytės Neverauskaitės tėvų
namuose įvykusiame Adelaidės
lietuvų studentų pasitarime da-
lyvavo 5 studentai ir 13 studen-
čių. Tai tik trečdalis tame uni-
versitete studijuojančių lietuvių.
Šiemet pradėjo studijuoti:
Kestas Bagauskas: gamtos
mokslų fakultete, Adelaidės U-te.
V. Bardauskaitė: odontologijos
fak., Flinders U-te. Danutė Gri-
gonytė: humanitarinių mokslų
fak. Adelaidės U-te. Vytas Neve-
rauskas: gamtos mokslų fak.
Flinders U-te. Rima Staigaitė:
medicinos fak. Flinders U-te.

Inž. A. VASILIAUSKAS
AUSTRALIJOJE

Gaisrų gesinimui priemonių
įsivadė inž. Alfred Vasil-Vasi-
liauskas iš JAV savo firmos rei-
kalais lankėsi Australijoje.

Melbourne iš telefonų knygos
susiradęs lietuvių, padraugavo
su Seikiu, Balčiūnu ir Vingriu
šeimomis.

Kultūringi profesionalai nesi-
tolina nuo savo tautiečių.

PAMINKLAS PULGIUI
ANDRIUSIUI AUSTRALIJOJE

Pulgio Andriusio paminklo
statymo komisija Australijoje
paskelbė konkursą pominklo pro-

jektui pagaminti, paskirdama
100 dolerių premiją.

Antkapyje privalo būti sekan-
tis įrašas:
A. A. Pulgis Andriusis-And-
riuskevičius, rašytojas-laurea-
tas, 18. 3. 1907—12. 12. 1970—
Lietuva-Australija.

Fondo pirm. J. Riauba, 9 Har-
row St., Dover Gardens, S. A.
Australia—5048.

NAUJA AUSTRALIJS LB VALDYBA

Dalyvaujant 315 Australijos
Lietuvių Bendruomenės narių,
pirmininkaujant prof. Algiiui Ka-
bailai, sekretoriaujant V. Dan-
tai, b-nės valdybą išrinkti:
A. Reisgys, V. Stašionis, G.
Žigaitytė, R. Skeivys ir N. Liuti-
kaitė.

Garbės teismas: A. Baužė, dr.
Vingilis, A. Dudaitis, V. Bu-
kevičius ir J. Maksvytis.
Revizijos komisija: J. Karito-
nas, V. Danta ir E. Kalakauskas.

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANESIMAI

— Lietuvių Filatelistų Draugijos
"Lietuva" paštoženklis narių susir-
kimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 28 d.
7 val. 30 min. vak. Jaunimo Centre,
kamb. 104. Susirinkimas yra labai
svarbus, kviečiami nariai būtinai da-
lyvauti.
Valdyba

1972 RANCHERO
IMMEDIATE RELEASE

The 1972 Ranchero GT is the sporty version of Ford's most versatile second car, featuring bold tape stripes on body
sides and tailgate as well as a unique hood with dual scoops.
FROM 5000 DRIVEAWAY. SEEK RELATIONS. BOX BOX 600. DEARBORN, MICH. 48124

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJENOS"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai anti-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2124 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

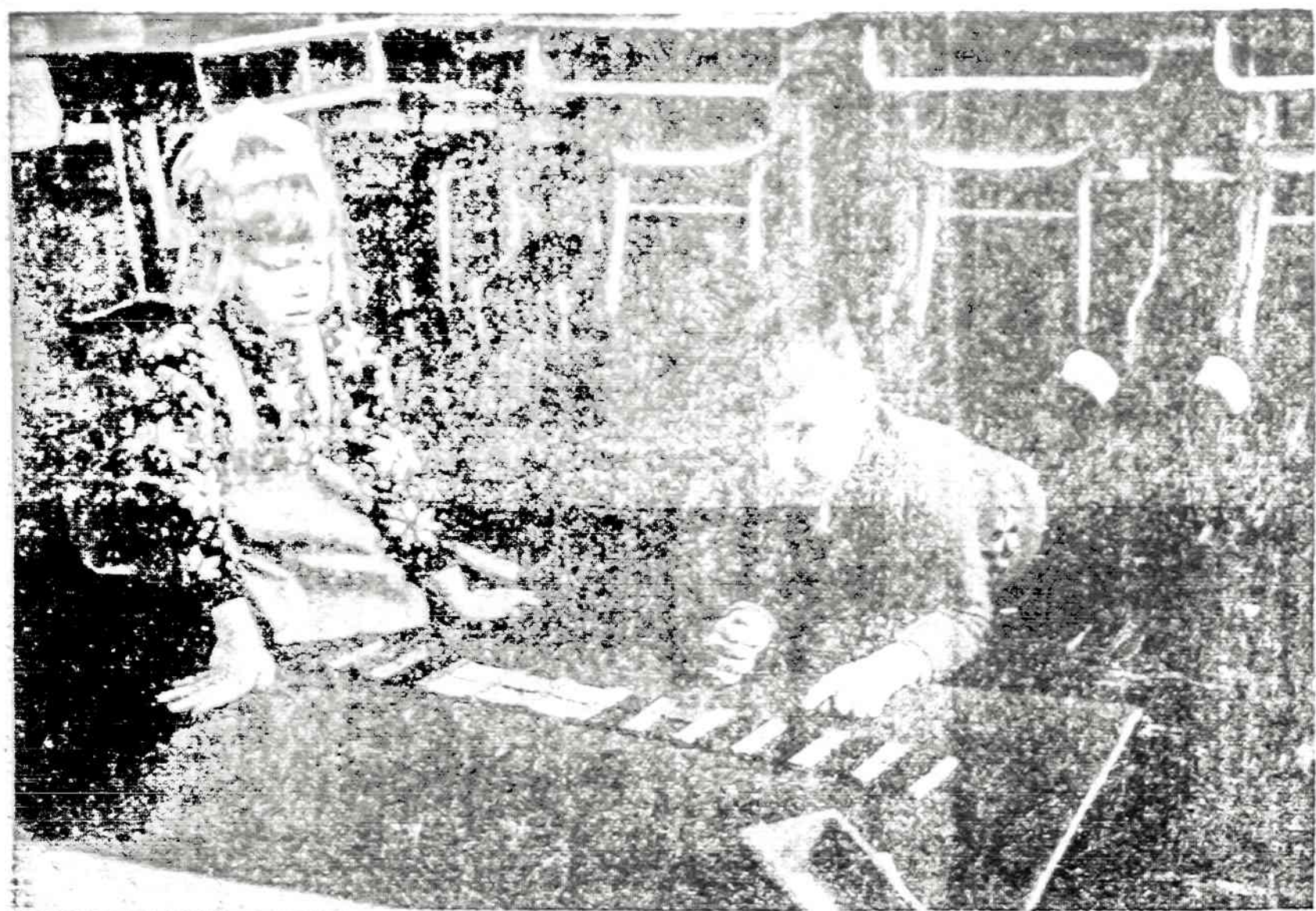
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

— Ziūrėk, atbėgs ir traukinukas... (iš lietuviško vaikų darželio. Ar visi lietuviukai jau ten susirinko?).

ZODYNĖLIS

Auklėjimas — vaiko charakterio vystymas taip, kad pradžioje jis mokomas kalbėti, o vėliau — tylėti.

Baikos — baisios istorijos, pasakojamos vaikams, norint juos paruošti kad skaitytų dienraščius.

Biznis — būdas imti iš kitų pinigų nevarojant brutalius jėgos.

Bosas — žmogus, kuris darba ateina anksti kai esi pasivėlinęs, bet ateina vėliai, kada esi atėjęs laiku.

Cirkas — vieta, kur žvėrys laikosi kaip žmonės, o žmonės laikosi kaip beždžionės.

Dieta — mirimas badu, norint kiek ilgiau pagyventi.

Diplomatas — žmogus, sugėdintas įtikinti savo žmoną, kad minko kailiniai ją daro storesnę.

Kupranugaris — gyvulys, susigadinęs nugara beišdamas per adatos skylę.

Laikraštis — parankus paravanas, kuriuo vyrai užsidengia akis nuo priešų juos autobuse stovinčių moterų.

Seimininkė — moteris, atliekanti namų darbus už nustatytą užmokestį (moteris, kuri dirba veltui, vadinasi žmona).

Meniu — sąrašas valgių, kurių tą dieną nebėra.

Taupumas — menas išleisti pinigų neturint iš to jokio malonumo.

Mirties spinduliai — žvilgsniai, kuriuos viena moteris su-

do į kitą, panašiai kaip ji apsi-rėngusi.

Soferis — žmogus ganėtinai sumanus vairuoti automobilį ir užtektinai išmintingas nebūti jo savininku.

KIEK BŪS ŽMONIŲ PO 2,0000 METŲ?

Žmonių daugėjimas pasaulyje yra tiek spartus, kad per 30 metų bus dvigubai didesnis, nepaisant kad industrinėse šalyse prieauglis pradeda mažėti, praneša Cenzo direktorius George Hay Brown Washington. Net jei gimdymai tiek sumažėtų, kad šeimos vaikų skaičiumi tik "lygiomis" išeitų, ir tai truktų dar 60 metų, kol daugėjimas sustotų.

ANTRASIS TEATRO FESTIVALIS

Daugiau kaip prieš metus laiko JAV LB Centro valdyba nutarė organizuoti antrąjį JAV ir Kanados lietuvių teatro festivalį. Uždaviniui įvykdyti pakvieta JAV LB Kultūros Fondo pirmininką Anatolijų Kairį. Rašytojas Anatolijus Kairys organizavo ir pravedė ir pirmąjį teatro festivalį, įvykusį Čikagoje prieš trejus metus. Šiuo metu Kairys sudarė komitetą, kuris rūpintis antrąjo festivalio pravedimu. Komiteto sudaro: Anatolijus Kairys, pirmininkas, Bronius Nainys, vicepirmininkas ir spaudos bei informacijos vadovas, Marija Remienė, sekretorė, Marija Grėbliūnienė, išdinin-kė, Stasė Petersonienė, išėjimo telkimo vadovė, Nijolė Vengrienė, užbaigiamosios dalies ir žymėnų įteikimo tvarkytoja, Juozas Šlajus, techniško reikalų tvarkytojas ir Pranas Beinoras, narys specialieis reikalams.

Antrasis teatro festivalis įvyks Čikagoje, Jaunimo Centre, Padėkos Dienos savaitgalio metu.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Sulaikyta ištirimui 50,000 kalakutų

Agrikultūros departamentas pranešė, kad Minnesotoje, Swift Dairy & Poultry kompanijos įmonėje prie Detroit Lakes sulaikyta nuo pardavimo 50,000 kalakutų, kadangi esama įtari-mo, kad jie gali būti apkrėsti industriniu chemikalu PCB. Tuo reikalu pradėtas tyrimas.

Prieš keletą mėnesių prie Wil-mington, North Carolina, buvo sunaikinta 88,000 viščių, į ku-rių lesalą buvo patekę PCB che-mikalu. Taip pat buvo sulaiky-ta nuo pardavimo dideli kiekiai kiaušinių produktų.

Vandalų "darbas"

"Vandalai" ketvirtadienio va-karą pridūrė Grover Cleveland pradžios mokyklai, 3121 W. By-ron st., už \$ 50,000 nuostolių.

Suversta, sudaužyta ir pri-teršta 30 klasės kambarių ir biblioteka; knygos išmėtytos, stalai apversti, lentos ir sienos priterliotos, langai išmušti, spal-votas televizijos priimtuvas ir rašomos mašinėlės numestos žemyn iš trečio aukšto ir mokyk-los namas padėgtas. "Vandala-lai" dar nežinomi.

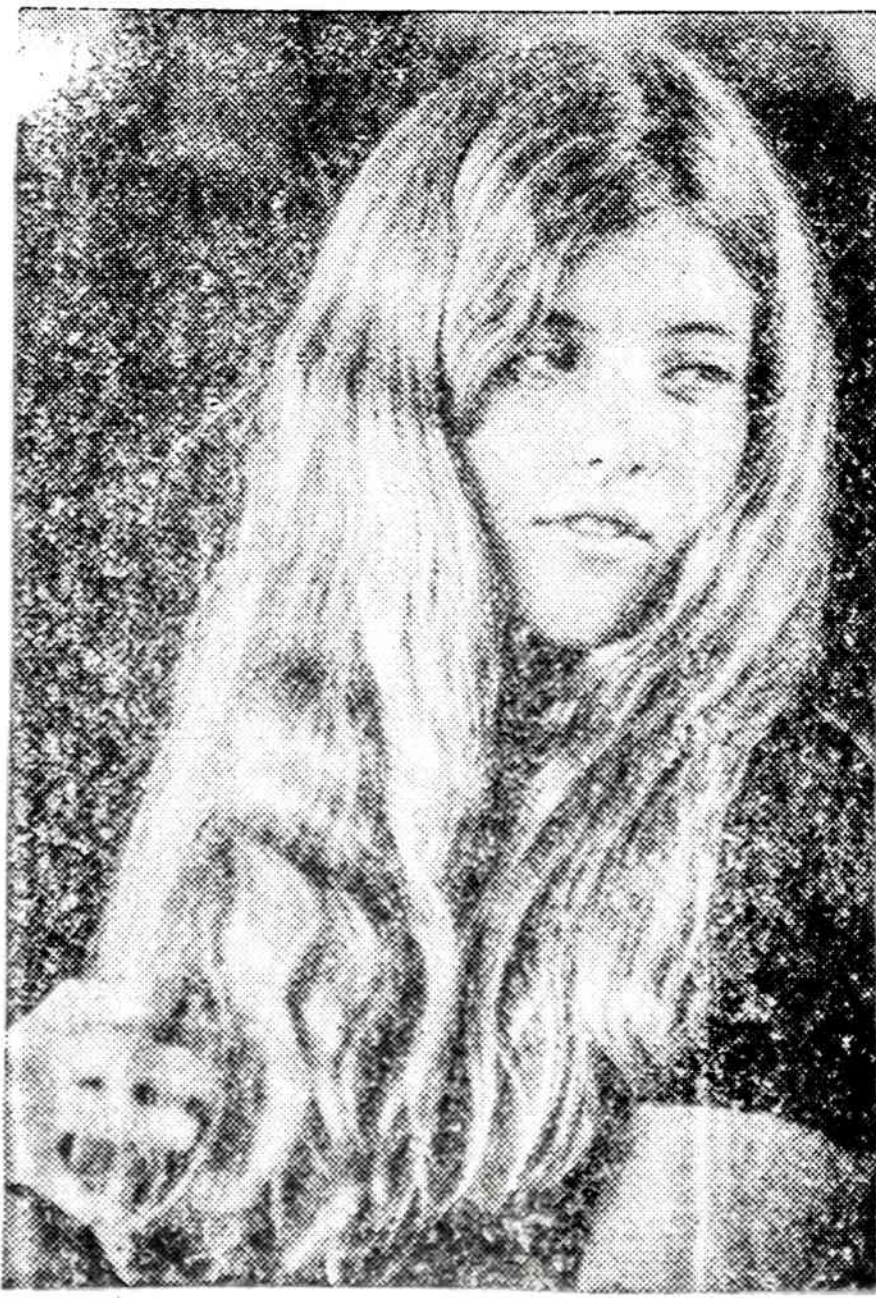
Plėšikams nesiseka

CTA detektyvai ir policija vėl sučiupo du vyrus, bandžiu-sius apiplėšti CTA traukinėlio stotyje prie 43 st. ir Calumet ave. "miegančių" detektyvų. Pri-ėję trys vyrai "miegančio" pa-reikalavo laikrodžio ir pinigų-nės. Detektyvas staiga "atsibu-dęs" pasisakė esąs policininkas ir plėšikai leidosi bėgti, bet du buvo pagauti. Jie yra Jess Scott, 27 metų, ir Lary Duncin, 19, iš State st. ir Indiana ave.

TRUMPAI

— F. Bobinaitė, L. Grigaliū-naitė, M. Vaitkevičiūtė ir A. Zy-gas, visi Cicero Aukšt. lit. mo-kyklos mokiniai, dalyvaus Lie-tuvių televizijos programoje spalio 3 d. 8 val. 30 min. vak. Balso vajeaus atidarymo proga.

— Rūtos ratelis, veikiantis Marijos aukšt. mokykloje, ku-riam šiais mokslo metais vado-vauja Giedrė Čepaitytė, yra pa-kviestas atlikti meninę progra-mą Lietuvių radijo forume spalio 2 d. 8 val. vak. ir Lietuvių televizijoje spalio 3 d. 8 val. 30 min. vak. Balso vajeaus atidary-mo proga. Programoje daly-vauja B. Bacevičiūtė, A. Baro-naitė, L. Jauniūtė, R. Kaveckai-tė, V. Kerelytė, E. Pakštaitė, N. Sparkytė, I. Stravinskaitė. Jos suvaidins radijo vaidelį "Jau-nieji balfininkai", padeklamuos

Carolyn Kennedy, žuvusio JAV prezidento JF Kennedy duklė, išaugo į gražią mergaitę. Ji buvo nufotografuota Forest Hills, N. Y., įvyku-siose Amerikos teniso varžybose.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

RECEPTIONIST - TYPIST

Young & attractive for our loop office. Good typing skills a must. Will consider a beginner. APPLY OR CALL 329-9494

SWITCHBOARD OPERATOR

EXP. AGE 25-45. Must type. Various other clerical duties. Fenced parking. Air cond. Congenial office of Electrical Mgr. Phone Mr. ROBERTS 722-1903 for appt.

DEPENDABLE CLEANING WOMAN

General housework. One day week. steady. Good transportation. Vicinity of Cicero & Peterson. 282-6728 after 4 P. M. & weekends.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

REIKALINGAS BARTENDERIS

Tel. 422-3535 arba 837-9525

SET-UP MAN

For Punch Press, Shear & Press brake Must be experienced. Permanent for steady worker, with good record. MULTI ELECTRIC MFG. INC. 4223 W. LAKE ST.

CROWN & BRIDGE DENTAL TECHNICIAN

Top salary. Benefits. Pleasant working conditions. Own laboratory 478-5520

eilėraščių ir padainuos. Progra-moje talkininkaus J. Juozevi-čius. Nepamirškime pasiklau-syti mūsų atžalyno lietuviškojo žodžio.

— Jules Corbett, buvęs Ame-rikos legiono Dariaus - Girėno posto komandierius, išrinktas 4-to distrikto išdinininku. Dis-triktas apima Chicagos pietva-karių apylinkes.

— Ponia Nellie Shukis, gyv. Marquette Parko apylinkėje, dalyvauja 4-H klubų veikloje. Neseniai ji savo namuose suren-gė vietos klubo veikėjoms vai-ses.

— Philomena D. Pakel, Chi-cago Savings & Loan bendro-vės prezidentė, globos Balso Chicagos apskrities vykdoma rudens vajų.

— Dr. J. Paukštys ir Stanley Balzekas Sr. dalyvauja Brighton Parko apylinkės Kiwanis klubo veikloje. Penktadienį įvyko tų klubų organizacijos vieša rin-kiava.

— Edwardas Bogus, Stan-dard Federal Taupymo ir skoli-nimo b-vės pareigūnas, yra Brighton Parko apylinkės pa-gerinimo tarybos pirmininkas. Siuometiniame tos organizacijos ruošiamam namų ir kiemo gro-žio konkurse dalyvavo rekordin-is skaičius apylinkės gyventoi-jų. Prel. D. A. Mozeris, Lietuvių parapijos klebonas, specialia-me bankete įteikė laimėjusiems do-vanas ir pažymėjimus.

— Illinois Savings & Loan Lyga paskelbė plakatų konkur-są tema "Taupytojai geriau gy-vena" pradžios ir aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Paskirta 12 premijų. Įstojimo blankai yra gaunami taupymo bendro-vėse, priklausiančiose tai lygai. Konkursas baigiasi spalio 30 d.

— Juozas Laurinaitis, Liet. kariuomenės savanoris - kūrėjas ir šaulys, ilgametis Bridgeporto gyventojas, pardavė savo nu-savybę ir apsigyveno pas sūnų Brighton Parke, 4040 So. Rock-well St. Jis yra kilęs iš Kudirkos Naumiesčio, šakių apskr. Akty-vus lietuvis, skaitlingos šeimos tėvas.

— Jonas Tijūnas, buv. pašto viršininkas, ir Rožė Tijūnienė, dantų gydytoja, išvyko 3 savai-tėms atostogų į Floridą. Jie ap-sistojo St. Petersburg mieste. Grįžta į Chicago spalio 3 d. Abu yra vietos organizacijų vei-kėjai.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCLIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ DEL VŠU INFORMACIJŲ, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

Butų nuomavimas, Ivaizūs draudimai BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4307 So. KEDZIE, CHICAGO

TEL. — 254-5551

4936 — 15th St., Cicero

Tel. 652-1202

OPEN HOUSE

Sept. 26 to Oct. 3rd

12246 So. Hamlin, Alsip (3 blks E. of Crawford). 2 bdrm. bi-level, cptg. thruout, 2 car gar., \$26's make offer.

OWNER,

597-4628 after 2 P. M.

TERRA

Brangenybės, Lalkrodišiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4098 Ashland, Chicago, Ill. 60622. Tel. YA 7-6980

MRS. ROGERS

advises on affairs of life, love, marriage, business etc.

Open daily.

1128 W. Diversey Pkwy, 1st Fl.

Phone 929-5451

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapella

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Insurance, Chicago, Company

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. L. AURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

Grįšim, grįšim... nauja

moterų kvarteto ir duetų įdai-nuota plokštelė gaunama Margi-niuose, Gifts International, pas Gradinską ir Brazdžionį bei ki-tus platintojus. Taip pat pas leidėjus: "Garsas" Co., 1229 Franklin St., Racine, Wis. 53403. Kaina — 5.00 dol. (Sk.).

Naujių Sukaktuvinis Ban-ketas su programa ir šokiais

įvyks š. m. spalio 31 d., sekma-dienį, 4 val. p. p. V. F. W. salė-jų, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill.

Visa lietuviška visuomenė il-lioniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skam-binti HA 1-6100. Vakariene su-kokteiliu \$8.00 asmeniui.

PIRKITE BE BAIMES

3 BUTŲ BIZNIO PATALPA. Tvir-tas namas, aluminium langai, platus lotas. Artima vieta Marquette Par-ke. \$17,600.

2 AUKŠTŲ MŪRINIS NAMAS, apie \$17,000 pajamų metams. Tvarkingai prižiūrėtas, saugioji vietoj. Rimtam pirkėjui, vertas \$47,000.

7 KAMBARIŲ VIESIŲ PLYTŲ MŪ-RAS. Ceramic virtuvė ir vonia. Gazo šildymas. Garažas. Blokas nuo Cali-fornia, Marquette Parke. \$28,500.

2 BUTŲ 15 M. MŪRAS, 2 po 4 1/2. Išbaigtas rūsys. Didelis garažas. 2 gazo šildymai. Arti mūsų. \$39,600.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. \$42,700.

SKLYPAS 30' su garžu prie Mar-quette Parke. — \$10,500.

9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vie-ta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklepas ir pasto-gė, centrinis šildymas, garažas, Rich-ton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Cammell.

PŪKUS BUNGALOW, irengtas sklepas, garažas. Tuoj galima užim-ti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Mar-quette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais įren-gimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET

436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.

10 BUTŲ, mūras, alum. langai, šil. gauz. Gražus pastatas. Apylinkė 52-ra ir Talmant. Tik \$79,500.

1 1/2 AUKŠTŲ 12 metų mūrinis. Ši-lima gauz, centrinis vėsinimas, gražiai irengtas rūsys, 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47tos ir Pulaski. \$37,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šilima gau-zu, aluminijaus langai, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

3 SKLYPAI

100 x 100' gražioje Palos apylinkėje, nauju namu rajone. Mokyklos, kole-gija — 4 bloki. Vanduo ir kanaliza-cija. \$8,500 išsimokėtinai.

448-1456

OPEN HOUSE

Saturday & Sunday, Sept. 25th & 26th. Noon to 5 P. M. Vicinity Addison & Kennedy X-WAY. Income Brick — 2 apts. 6 rooms each, 3 bedrooms, en-closed porch. Hot water heat 2 car garage. Mid 540's. For appt. call 725-8188 — IN 3-8534

3747 W. ADDISON STREET BY OWNER

3 BEDROOM HOUSE

1 bedroom up. Modernised kitchen and bath. Income property in rear. Extra lot. St. Simon's parish. Central air conditioned.

\$26,900.

476-0385

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vi-sų rūšių namų ir mokyklų šildymo ir air-conditioning įvairius ir senus na-mus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atlie-kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447